

การลงทุนในประเทศเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาคอาเซียน

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์

บทสรุปผู้บริหาร

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจไทยมากกว่า 40 ปี ในการเพิ่มมูลค่าการส่งออก การจ้างงาน และการใช้วัตถุดิบในประเทศ รวมถึงการขยายห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสำคัญ ตลอดจนเกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและทักษะความรู้ใหม่มาสู่ประเทศไทย โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมสำคัญ อาทิ การผลิตรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และปิโตรเคมี ซึ่งนับว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในระยะยาว

ตามรายงานการลงทุนโลกประจำปี 2566 (World Investment Report 2023) โดยการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) พบว่าในปี 2565 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ของโลกหดตัวร้อยละ 12.4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ที่ระดับ 1.3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (หลังจากที่หดตัวลงอย่างมากจากโควิด-19 ที่ร้อยละ -43.7 ในปี 2563 และกลับมาฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่งที่ร้อยละ 53.7 ในปี 2564) โดยมีสาเหตุหลักมาจากปริมาณกระแสทางการเงินและธุรกรรมที่ลดลงในประเทศพัฒนาแล้ว เนื่องจากการเผชิญกับหลายวิกฤต อาทิ สงครามในยูเครน ราคาอาหารและพลังงานที่เพิ่มสูง และแรงกดดันจากหนี้ที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การลงทุนมีแนวโน้มเชิงบวกมากขึ้น โดยมีการประกาศการลงทุนใหม่ในหลายภูมิภาคและหลายสาขา ทั้งนี้ FDI ในประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนาขนาดใหญ่บางประเทศ ขณะที่ FDI ในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดลดลง สำหรับไทยมีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 10.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 5 ของภูมิภาคอาเซียน รองจากสิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม และมาเลเซีย ตามลำดับ โดยมูลค่าการลงทุนหดตัวร้อยละ 31.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่มูลค่าการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนขยายตัวร้อยละ 4.6

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนในประเทศเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาคอาเซียน พบว่า สิงคโปร์เป็นประเทศที่ได้รับเม็ดเงินลงทุนสูงที่สุด คิดเป็นสัดส่วนราว 2 ใน 3 ของเม็ดเงินลงทุนทั้งหมดในภูมิภาคอาเซียน โดยมีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ การมีระบบนิเวศที่เอื้อต่อการลงทุนในอุตสาหกรรมยุคใหม่ รวมถึงการเป็นศูนย์กลางทางการเงินระดับโลก มีประเทศคู่ FTA ทั่วโลกมากที่สุด ในอาเซียน (จำนวน 65 ประเทศ) แรงงานมีทักษะสูงและใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก นโยบาย กฎระเบียบ และมาตรการที่เอื้อต่อการลงทุน มีโครงสร้างพื้นฐานชั้นนำระดับโลก และจุดเด่นด้านตำแหน่งที่ตั้งบริเวณช่องแคบมะละกา ทำให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ จำนวนแรงงานน้อยและค่าจ้างสูง รวมถึงการมีพื้นที่จำกัดและราคาที่ดินสูง อินโดนีเซีย มีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ จำนวนแรงงานและการเป็นตลาดขนาดใหญ่ มีทรัพยากรเหมืองแร่ที่สำคัญ อาทิ นิกเกิล ดีบุก และทองแดง นโยบาย กฎระเบียบ และมาตรการที่เอื้อต่อการลงทุน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ และการสนับสนุนด้านพลังงานสะอาดที่จะช่วยดึงดูดนักลงทุนคุณภาพสูง ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ โครงสร้างการส่งออกที่การส่งออกกระจุกตัวในตลาดจีน รวมถึงการส่งออกสินค้าวัตถุดิบเป็นหลัก ผลิตภาพแรงงานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน ประสิทธิภาพของระบบราชการและการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และความท้าทายในการเชื่อมต่อด้านการขนส่งจากภูมิภาคประเทศในลักษณะหมู่เกาะ

เวียดนาม มีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ เศรษฐกิจที่เติบโตต่อเนื่องระดับสูงในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ที่ร้อยละ 7.5 (CAGR) มีประเทศคู่ FTA มากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ในอาเซียน (จำนวน 54 ประเทศ) มีเสถียรภาพทางการเมือง ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน มีทรัพยากรที่หลากหลายและมีศักยภาพ มีการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ ประสิทธิภาพแรงงานที่ยังคงต่ำ ระบบราชการและกฎหมายยังมีความซับซ้อน และโครงสร้างพื้นฐานยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาอีกหลายส่วน ทั้งโครงข่าย การคมนาคมขนส่ง และการให้บริการทางด้านระบบไฟฟ้าและพลังงาน **มาเลเซีย** มีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ แรงงานมีทักษะสูงโดยเฉพาะทักษะดิจิทัล และสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอย่างปิโตรเลียม และแร่โลหะที่สำคัญ ได้แก่ ดีบุก บอกไซต์ (อะลูมิเนียม) ทองแดง และเหล็ก นโยบายกฎระเบียบและมาตรการที่เอื้อต่อการลงทุน การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การริเริ่มโครงการวิซ่าพรีเมียมเพื่อดึงดูดนักลงทุนที่มีเงินเข้ามาพำนักระยะยาวในมาเลเซีย และการสนับสนุนด้านพลังงานสะอาด ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ การขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ อีกทั้งมีการพึ่งพาแรงงานต่างชาติดังสูง มีการจำกัดสัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในหลายภาคธุรกิจ และค่าบริการในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณสุขที่สูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค

ไทย มีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ การมีระบบนิเวศที่เอื้อต่อการลงทุน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งด้านห่วงโซ่อุปทานและโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุมตั้งแต่ระบบการขนส่ง ระบบโทรคมนาคม ไปจนถึงการให้บริการด้านสาธารณสุข ซึ่งรวมถึงพลังงานสะอาด โดยปัจจุบันไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ของภูมิภาค และเป็นประเทศผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ และรัฐบาลไทยได้พยายามผลักดันนโยบายที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึง พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจะรองรับการลงทุนสีเขียว ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ ไทยมีประเทศคู่ FTA ไม่มากนัก (จำนวน 19 ประเทศ รวมถึงศรีลังกาที่ลงนามเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา และคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในปี 2567) เมื่อเปรียบเทียบกับสิงคโปร์และเวียดนาม การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ซึ่งส่งผลต่อจำนวนแรงงานในอนาคต

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศ ได้แก่ การปรับปรุงกระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการลงทุน การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ การพัฒนาต่อยอดเขตเศรษฐกิจพิเศษและระเบียงเศรษฐกิจทั้ง 4 ภาค การจัดทำ Matching Fund ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐบาลและเอกชน และการสนับสนุนตลาดทุน และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการ ดังนี้ **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนใหม่** ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยไปสู่เศรษฐกิจใหม่ที่เพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศในระยะยาว โดยกำหนดอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นจะดำเนินการในระยะสั้น ได้แก่ อุตสาหกรรมกลุ่ม BCG อุตสาหกรรมยานยนต์ โดยเฉพาะยานยนต์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะต้นน้ำและอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ในขณะที่ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อน EEC โดยเน้นการพัฒนาใน 12 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรม

การแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และอุตสาหกรรมการพัฒนาบุคลากรและการศึกษา

กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินแนวทางในการขับเคลื่อนพาณิชย์ยุคใหม่ โดยประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ (1) การเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบธุรกิจ นักวิจัย และผู้บริหาร (2) การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน (3) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐาน อีกทั้งหน่วยงานภายใต้กระทรวงฯ มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้ **กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ** – การเร่งเจรจาจัดทำ FTA ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ที่ต้องการขยาย/ย้ายฐานการผลิตเข้ามาสู่ภูมิภาคอาเซียน เพื่อผลิตและส่งออกต่อไป **กรมพัฒนาธุรกิจการค้า** – การเตรียมเปิดเสรีธุรกิจบริการในบัญชีแนบท้าย 3 (21) พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 รวม 10 ธุรกิจ เป็นการลดขั้นตอนในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศไทย **กรมทรัพย์สินทางปัญญา** – การเพิ่มประสิทธิภาพการจดทะเบียน การยกระดับงานบริการต่าง ๆ และการวางแนวทางในการป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน **สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า** – การศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งรวมถึงการดึงดูดการลงทุน และการสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในฐานะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

จากข้อมูลของ BOI พบว่า ปี 2566 มีโครงการยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุน จำนวน 2,307 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าและมีมูลค่าเงินลงทุนสูงที่สุดในรอบ 5 ปี ที่ 848,318 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 43 สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเงินลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 342,149 ล้านบาท ยานยนต์และชิ้นส่วน 82,282 ล้านบาท เกษตรและอาหาร 74,416 ล้านบาท ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ 45,951 ล้านบาท และเทคโนโลยีชีวภาพ 31,814 ล้านบาท โดยการลงทุนในกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวอย่างมาก จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 62 และมูลค่าลงทุนเพิ่มขึ้น 3.5 เท่าจากปีก่อนหน้า ในส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีโครงการยื่นขอรับการส่งเสริมจำนวน 1,394 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 38 มูลค่าเงินลงทุนรวม 663,239 ล้านบาท (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.2 ของมูลค่าเงินลงทุนรวมทั้งหมด) เพิ่มขึ้นร้อยละ 72 สำหรับการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน ปี 2566 มีจำนวน 2,383 โครงการ เงินลงทุนรวม 750,129 ล้านบาท โดยคาดว่าไทยจะได้ประโยชน์จากโครงการลงทุน อาทิ มูลค่าส่งออกของประเทศเพิ่มขึ้นประมาณ 2.44 ล้านล้านบาทต่อปี มีการใช้วัตถุดิบในประเทศประมาณ 1.67 ล้านล้านบาทต่อปี และเกิดการจ้างงานคนไทยประมาณ 139,000 ตำแหน่ง ในส่วนการออกบัตรส่งเสริม มีการออกบัตรส่งเสริมจำนวน 1,825 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 22 เงินลงทุนรวม 490,786 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ทั้งนี้ แนวโน้มการลงทุนในประเทศไทยมีทิศทางที่ดี โดยการลงทุนจากต่างประเทศยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและห่วงโซ่อุปทานที่แข็งแกร่ง รวมทั้งศักยภาพการเติบโตระยะยาวของไทย

จากแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาและตลาดเกิดใหม่ที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจโลก และการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีแบบเร่งตัว ประกอบกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ อันมีสาเหตุหลักมาจากประเด็นความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ยิ่งทำให้ประเทศในภูมิภาคอาเซียนรวมถึงตลาดเกิดใหม่ เป็นที่ดึงดูดของนักลงทุนข้ามชาติที่ต้องการขยาย/ย้ายฐานการผลิตออกจากพื้นที่พิพาทและความสับสนในการส่งออกสินค้าเข้าสู่ตลาดศักยภาพและตลาดใหม่ที่มีการเติบโตสูง รัฐบาลในหลายประเทศได้เห็น

แนวโน้มดังกล่าวและตระหนักว่าช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการดึงดูดการลงทุนเข้าสู่ประเทศ จึงเร่งออกมาตราการเพื่อจูงใจนักลงทุนข้ามชาติในรูปแบบต่าง ๆ เข้าสู่ประเทศของตน จึงมีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการลงทุนในไทย ดังนี้ (1) **การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศเชิงรุก** โดยการเร่งดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ จากกลุ่มนักลงทุนข้ามชาติที่มีศักยภาพ รวมถึงการสร้างการรับรู้เชิงบวกในการลงทุนในประเทศไทย ทั้งในการเป็นพื้นที่ที่ห่างไกลจากข้อพิพาท และความพร้อมในการรองรับการลงทุนทั้งทางด้านแรงงาน ห่วงโซ่อุปทาน โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และระบบนิเวศทางธุรกิจ รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับ เพื่อสร้างความมั่นใจให้นักลงทุน (2) **การอำนวยความสะดวกและการแก้ไขอุปสรรคในการลงทุน** โดยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของภาครัฐและปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคของการประกอบธุรกิจ อาทิ การลดขั้นตอนและเวลาในการติดต่อกับทางราชการในขั้นตอนต่าง ๆ และการอำนวยความสะดวกในการทำงานของผู้เชี่ยวชาญและช่างเทคนิคชาวต่างชาติและผู้ติดตาม รวมถึงการออกวีซ่าระยะยาวให้แก่แรงงานต่างชาติ ตลอดจนถึงการยกระดับการดำเนินการต่าง ๆ ที่มีส่วนสนับสนุนการดำเนินงานของภาคธุรกิจ อาทิ การให้บริการพิธีการทางด้านศุลกากร และการอนุมัติใบรับรองมาตรฐานสินค้า

(3) **การเร่งเจรจาจัดทำ FTA** โดยเฉพาะการจัดทำ FTA กับตลาดที่มีศักยภาพสูงอย่างสหภาพยุโรป ซึ่งการมีประเทศคู่ FTA เพิ่มขึ้น ไม่เพียงเป็นแต้มต่อในการขยายตลาดส่งออกของไทย แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติที่ต้องการขยายฐานการผลิตมายังภูมิภาคอาเซียน เพื่อผลิตและส่งออกสินค้าไปประเทศต่าง ๆ อีกด้วย (4) **การเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน** โดยในระยะสั้นและระยะกลาง ควรยกระดับแรงงานให้มีความรู้และทักษะขั้นสูง ดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศ และอำนวยความสะดวกในการนำเข้าแรงงานกึ่งฝีมือจากประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่ในระยะยาว ควรมีการร่วมมือกันระหว่างภาคการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนในการวางแผนและปรับหลักสูตรการศึกษาและการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทักษะด้านภาษา (5) **การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการลงทุน** โดยการส่งเสริมการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้มั่นใจว่าไทยจะสามารถรองรับการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยียุคใหม่ในอนาคตระยะยาว รวมถึงการเร่งพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้มีความสามารถในการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเป้าหมายตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน และ (6) **การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน** อาทิ ด้านโลจิสติกส์ โดยการพัฒนาระบบการขนส่งทั้งทางถนน ทางน้ำ ทางราง ทางอากาศ และระบบขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) รวมถึงการเร่งลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล โดยการส่งเสริมการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการใช้งานอย่างเต็มประสิทธิภาพสำหรับทั้งภาคธุรกิจและการศึกษา และด้านสาธารณูปโภค โดยเฉพาะการบริหารจัดการอุปทานด้านพลังงานไฟฟ้าและน้ำประปาให้เพียงพอต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งรวมถึงการจัดหาพลังงานสะอาด

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
สารบัญ	จ
1 ภาพรวมการลงทุนของโลก	1
2 สถานการณ์การลงทุนในประเทศเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาคอาเซียน	3
3 การส่งเสริมการลงทุนในไทย	17
4 ทิศทางการลงทุนในไทย	21
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	23
อ้างอิง	30

การลงทุนในประเทศเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาคอาเซียน

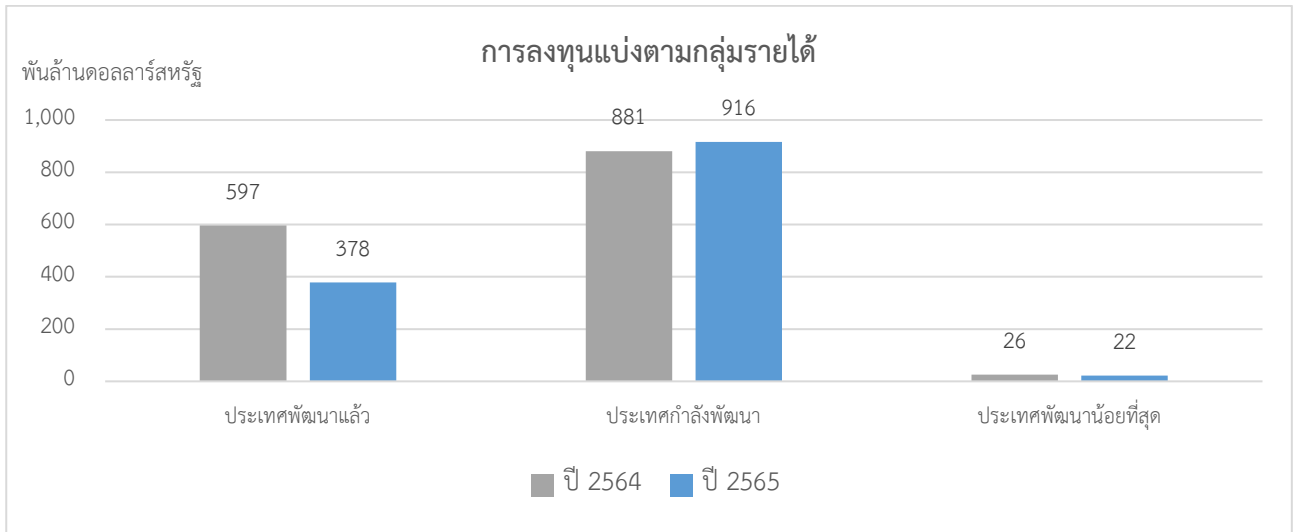
การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) นับเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจไทยมากกว่า 40 ปี ในการเพิ่มมูลค่าการส่งออก การจ้างงาน และการใช้วัตถุดิบในประเทศ รวมถึงการขยายห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสำคัญ ตลอดจนเกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและทักษะความรู้ใหม่มาสู่ประเทศไทย โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมสำคัญ อาทิ การผลิตรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และปิโตรเคมี อีกทั้งการลงทุนยังก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะในภาคการผลิตที่นำไปสู่การขยายการลงทุนในพื้นที่เพิ่มขึ้น และช่วยให้แรงงานไร้ฝีมือที่มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงการจ้างงาน และสามารถสร้างงานได้มากขึ้น นอกจากนี้ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคบริการมีแนวโน้มที่จะช่วยลดความยากจนในภาพรวมได้

1. ภาพรวมการลงทุนของโลก

ตามรายงานการลงทุนโลกประจำปี 2566 (World Investment Report 2023) โดยการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) พบว่าในปี 2565 มูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) ของโลกหดตัวร้อยละ 12.4 ที่ระดับ 1.3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (หลังจากที่หดตัวอย่างมากจากโควิด-19 ที่ร้อยละ -43.7 ในปี 2563 และกลับมาฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่งที่ร้อยละ 53.7 ในปี 2564) โดยมีสาเหตุหลักมาจากปริมาณกระแสทางการเงินและธุรกรรมที่ลดลงในประเทศพัฒนาแล้ว เนื่องจากการเผชิญกับหลายวิกฤต อาทิ สงครามในยูเครน ราคาอาหารและพลังงานที่เพิ่มสูง และแรงกดดันจากหนี้ที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การลงทุนมีแนวโน้มเชิงบวกมากขึ้น โดยมีการประกาศการลงทุนใหม่หลายสาขาในหลายภูมิภาค ขณะที่การลงทุนในปี 2566 ต้องเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ อาทิ ความตึงเครียดด้านภูมิรัฐศาสตร์ ปัญหาภาคการเงินที่เพิ่มความไม่แน่นอนให้แก่นักลงทุน

เมื่อพิจารณาการลงทุนตามกลุ่มรายได้ (Income Group) พบว่า การลงทุนในประเทศพัฒนาแล้ว (Developed economies) มีมูลค่า 3.8 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ (สัดส่วนร้อยละ 29.2 ของมูลค่าการลงทุนทั่วโลก) หดตัวร้อยละ 36.7 ขณะที่การลงทุนในประเทศกำลังพัฒนา (Developing economies) มีมูลค่า 9.2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ (สัดส่วนร้อยละ 70.8 ของมูลค่าการลงทุนทั่วโลก) ขยายตัวร้อยละ 4.0 นอกจากนี้การลงทุนในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries: LDCs) มีมูลค่า 22.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวร้อยละ 16.5 (ดังภาพที่ 1)

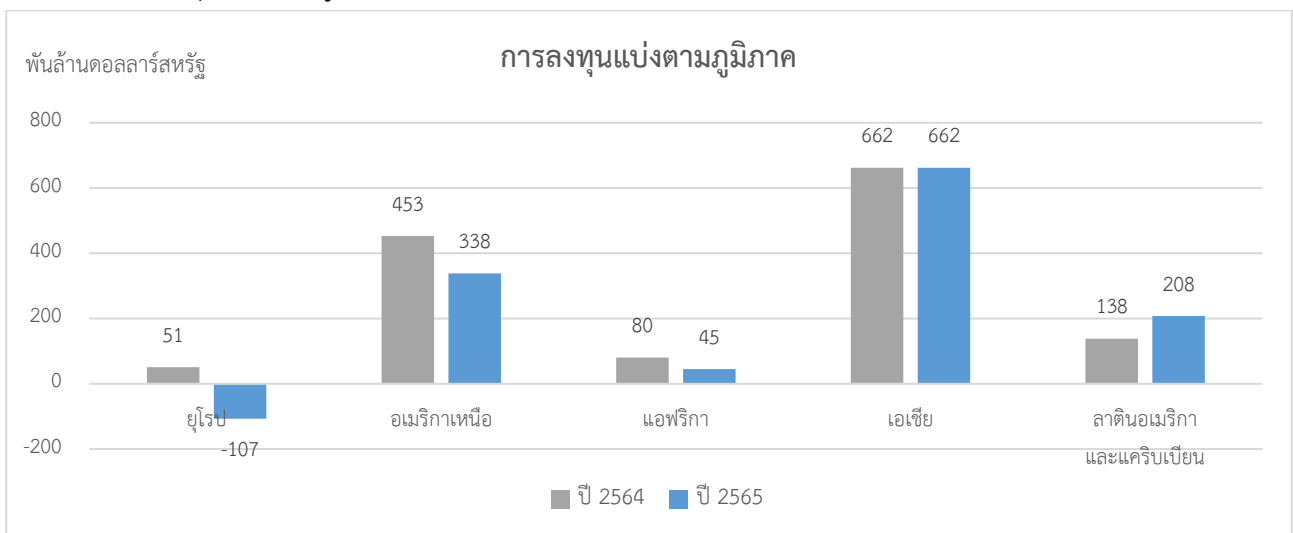
ภาพที่ 1 การลงทุนแบ่งตามกลุ่มรายได้

ที่มา: UNCTAD

เมื่อพิจารณาการลงทุนตามภูมิภาค พบว่า การลงทุนในภูมิภาคอเมริกาเหนือ มีมูลค่า 3.4 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวร้อยละ 25.4 การลงทุนในภูมิภาคแอฟริกา มีมูลค่า 4.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวร้อยละ 43.8 การลงทุนในภูมิภาคเอเชีย มีมูลค่า 6.6 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ไม่เปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้า และการลงทุนในภูมิภาคลาตินอเมริกา และแคริบเบียน มีมูลค่า 2.1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 50.7 ในขณะที่มีการถอนการลงทุนในภูมิภาคยุโรป ทำให้มูลค่าการลงทุนลดลงที่ 1.1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ (ดังภาพที่ 2)

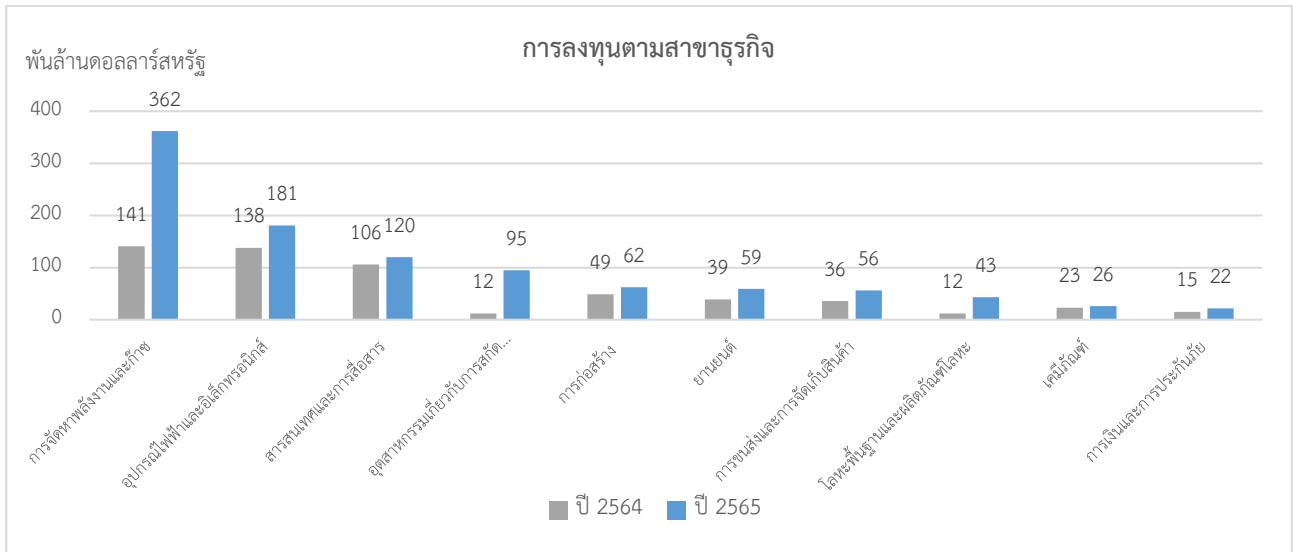
ภาพที่ 2 การลงทุนแบ่งตามภูมิภาค

ที่มา: UNCTAD

เมื่อพิจารณาการลงทุนตามสาขาธุรกิจ พบว่า สาขาธุรกิจที่มีการลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การจัดหาพลังงานและก๊าซ มีมูลค่า 3.6 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 156.7 อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีมูลค่า 1.8 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 31.2 สารสนเทศและการสื่อสาร มีมูลค่า 1.2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 13.2 อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการสกัด (น้ำมัน ก๊าซ และแร่) มีมูลค่า 9.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 691.7 และการก่อสร้าง มีมูลค่า 6.2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 26.5 (ดังภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 การลงทุนแบ่งตามสาขาธุรกิจ

ที่มา: UNCTAD

ในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่สุด 10 โครงการ ประกอบด้วย การลงทุนในอุตสาหกรรมเคมีคอนดักเตอร์ จำนวน 3 โครงการ สะท้อนถึงการจัดการปัญหาการขาดแคลนเคมีคอนดักเตอร์และแนวโน้มการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลก ขณะที่อีก 5 โครงการเป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมพลังงาน โดยประกอบด้วยการลงทุนของ ExxonMobil (บริษัทสัญชาติอเมริกา) ในโครงการผลิตน้ำมันแห่งที่ 4 นอกชายฝั่งประเทศกายอานา มูลค่า 1.0 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ การลงทุนส่วนขยายของ Emirates National Oil Company (บริษัทสัญชาติสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) ในโครงการสกัดน้ำมันในเติร์กเมนิสถาน มูลค่า 7.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และการลงทุนของ Saudi Aramco (บริษัทสัญชาติซาอุดีอาระเบีย) ในโครงการผลิตปิโตรเคมีจากน้ำมันดิบในเกาหลีใต้ มูลค่า 7.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ จำนวนโครงการลงทุนด้านพลังงานโดยรวมยังคงที่ ซึ่งช่วยลดความกังวลว่าการลงทุนในเชื้อเพลิงฟอสซิลจะลดลง เนื่องจากวิกฤตพลังงานที่กำลังเกิดขึ้น

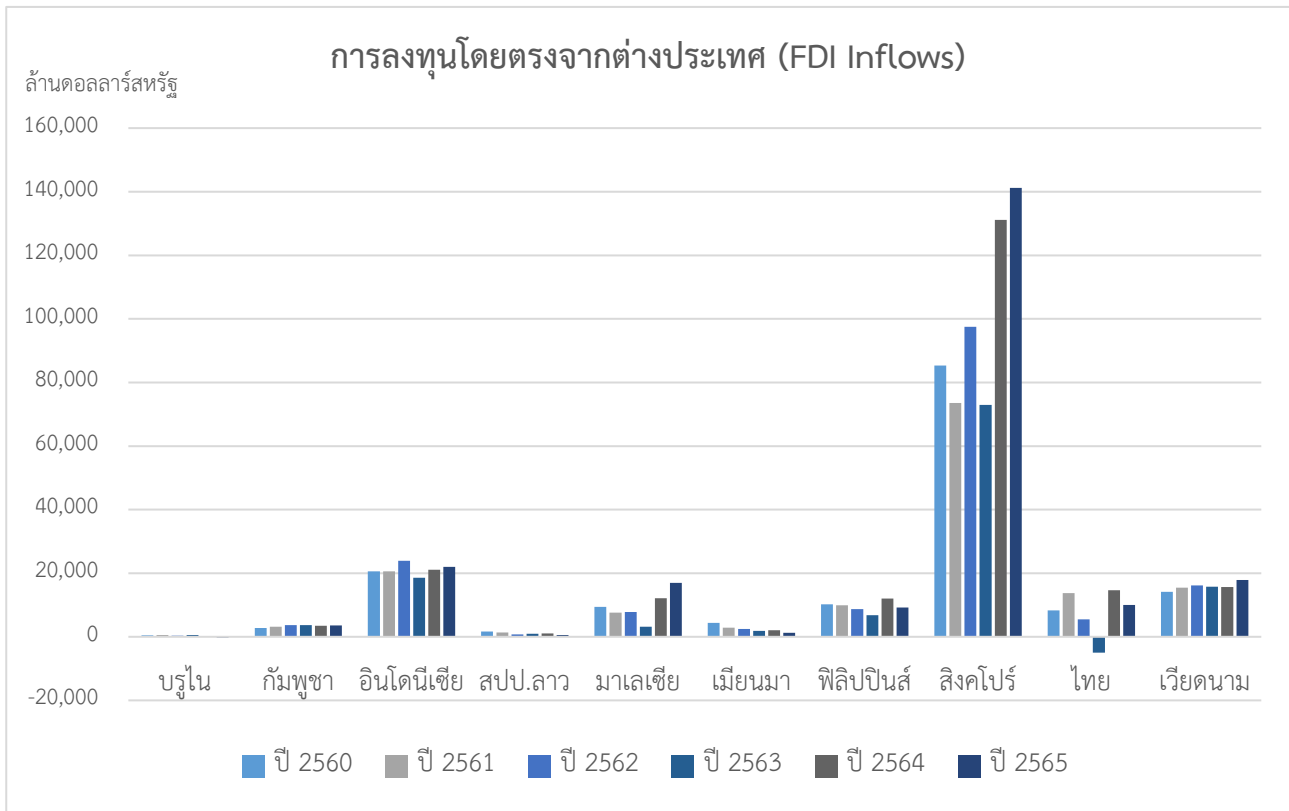
2. สถานการณ์การลงทุนในประเทศเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาคอาเซียน

การลงทุนในภูมิภาคอาเซียนขยายตัวร้อยละ 4.6 แต่ระดับ 222.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสูงที่สุดเป็นประวัติการณ์ (ขณะที่การลงทุนทั่วโลกหดตัวร้อยละ 12.4) โดยประเทศในภูมิภาคที่ได้รับเม็ดเงินลงทุนสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย และไทย ตามลำดับ (ดังภาพที่ 4)

สิงคโปร์เป็นประเทศที่ได้รับเม็ดเงินลงทุนมากที่สุดในภูมิภาค โดยมีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 141.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (คิดเป็นสัดส่วนราว 2 ใน 3 ของเม็ดเงินลงทุนทั้งหมดในภูมิภาคอาเซียน) ขยายตัวร้อยละ 7.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อินโดนีเซีย มีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 22.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 4.0 เวียดนาม มีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 17.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 14.3 และมาเลเซีย มีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 16.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 39.2 โดยโครงการลงทุนใหม่ (Greenfield Project) ที่มีมูลค่าสูงที่สุดคือโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์แบบมิกซ์ยูสของ Bin Zayed International (บริษัทสัญชาติสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) มูลค่า 9.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ไทยมีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 10.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวร้อยละ 31.5 โดยมีการลงทุนที่สำคัญ

ในสาขาเศรษฐกิจดิจิทัลคือโครงสร้างพื้นฐานระบบคลาวด์ของ Amazon Web Services (AWS) (บริษัทในเครือ Amazon) ที่มีมูลค่ากว่า 5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ภาพที่ 4 มูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศในอาเซียนในช่วงปี 2560 - 2565

ที่มา: UNCTAD

สถานการณ์การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศใน 5 ประเทศเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย และไทย มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 สิงคโปร์

2.1.1 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุด 5 อันดับแรก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.2 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ดังนี้ (1) สหรัฐอเมริกา สัดส่วนร้อยละ 17.1 (2) ญี่ปุ่น สัดส่วนร้อยละ 12.0 (3) สหราชอาณาจักร สัดส่วนร้อยละ 6.2 (4) ฮ่องกง สัดส่วนร้อยละ 5.2 และ (5) จีน สัดส่วนร้อยละ 4.8

2.1.2 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุด 5 อันดับแรก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 93.1 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ดังนี้ (1) การเงินและประกันภัย สัดส่วนร้อยละ 35.1 (2) ธุรกิจการค้าส่งและค้าปลีก สัดส่วนร้อยละ 20.3 (3) อุตสาหกรรมการผลิต สัดส่วนร้อยละ 19.1 (4) ธุรกิจการขนส่งและการเก็บสินค้าคงคลัง สัดส่วนร้อยละ 14.5 และ (5) ธุรกิจการให้บริการในด้านการบริหารและสนับสนุน รวมถึงการให้บริการระดับมืออาชีพ สัดส่วนร้อยละ 4.0

2.1.3 ปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน

ภาวะเศรษฐกิจการค้า

ปี 2565 สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจ (Gross Domestic Product: GDP) ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ที่ 466.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยขยายตัวร้อยละ 3.6 จากปีก่อนหน้า อีกทั้งยังมีการขยายตัวต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2556 – 2565) ที่ร้อยละ 4.7 (CAGR) และเป็นประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าสูงที่สุดในภูมิภาค โดยมูลค่าการส่งออกแต่ละระดับ 516 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ระดับ 476 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

เศรษฐกิจสิงคโปร์พึ่งพาภาคบริการเป็นหลัก ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 70 ของ GDP ทั้งหมดของประเทศ โดยสิงคโปร์เป็นศูนย์กลางทางการเงินระหว่างประเทศชั้นนำระดับโลก อีกทั้งในทศวรรษที่ผ่านมาสัดส่วนของเศรษฐกิจดิจิทัลได้เพิ่มเป็น 2 เท่า โดยสิงคโปร์มีการเชื่อมต่อทางเศรษฐกิจกับทั้งประเทศพัฒนาแล้วและตลาดเกิดใหม่ โดยเฉพาะบริษัทเทคโนโลยีรายใหญ่ของโลกได้เข้ามาตั้งสำนักงาน อาทิ Amazon IBM Google Alibaba Mastercard Rakuten และ Goto ซึ่งเป็นระบบนิเวศที่เอื้อต่อการขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมดิจิทัลอีกด้วย อีกทั้งการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจดิจิทัลยังเป็นโอกาสที่ดีของประเทศ โดยเฉพาะช่วงหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ขณะที่อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนสำคัญของภาคการผลิตของสิงคโปร์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40 ของผลผลิตทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เป็นการผลิตที่เกี่ยวข้องกับเซมิคอนดักเตอร์ ส่งผลให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางของห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมูลค่าสูงในภูมิภาค นอกจากนี้ภาคส่วนที่ขับเคลื่อนการลงทุนใหม่ในสิงคโปร์ ได้แก่ ธุรกิจการดูแลสุขภาพ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีการเกษตร การผลิตขั้นสูง และเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Economy)

ทั้งนี้ ในปี 2566 สิงคโปร์ถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 1 ของโลกในดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ¹ (Economic Freedom Index) โดยมูลนิธิ Heritage Foundation เป็นปีที่สามติดต่อกัน โดยดัชนีดังกล่าวบ่งชี้ถึงระดับความเปิดกว้างทางเศรษฐกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคมเชิงบวกในมิติต่าง ๆ ของประเทศ อาทิ สภาพสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น รายได้ต่อหัวที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความเป็นประชาธิปไตย และการขจัดความยากจน

ความตกลงการค้าเสรี

สิงคโปร์มีความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) จำนวน 28 ฉบับ กับ 65 ประเทศทั่วโลก นับเป็นประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มี FTA กับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมากที่สุด ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการลงทุนที่สำคัญที่ส่งเสริมการเข้าสู่ตลาดในต่างประเทศ และลดอุปสรรคทางการค้าของนักลงทุน

ประชากร/แรงงาน

แรงงานในสิงคโปร์มีความรู้ความสามารถและทักษะสูง (แรงงานที่จบระดับมหาวิทยาลัย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของแรงงานทั้งหมด และแรงงานที่จบระดับอนุปริญญา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15) และได้รับการจัดอันดับด้านทรัพยากรมนุษย์ (World Talent Ranking 2023) ปี 2566 ในอันดับที่ 8 จาก 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก โดยสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา (International Institute for Management Development: IMD) ประกอบกับปัจจัยหนุนสำคัญด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยสิงคโปร์มีมหาวิทยาลัยอันดับ 1 ของเอเชีย คือ National University of Singapore

¹ ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 4 ดัชนีย่อย ดังนี้ (1) ระบบกฎหมาย (Rule of Law) (2) ขนาดของรัฐบาล (Government Size) (3) ประสิทธิภาพในการควบคุมดูแล (Regulatory Efficiency) และ (4) การเปิดเสรีของตลาด (Open Markets)

อีกทั้งประชากรสิงคโปร์ยังใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก โดยสิงคโปร์มีนโยบายการศึกษาแบบ 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นอย่างน้อยหนึ่งภาษา

นโยบาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ

รัฐบาลสิงคโปร์มีนโยบาย กฎระเบียบ และมาตรการส่งเสริมการทำธุรกิจที่หลากหลาย ครอบคลุมนโยบาย ด้านภาษี การอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ และนโยบายส่งเสริมการทำธุรกิจในสาขาเป้าหมาย ดังนี้

- อำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ โดยมีระบบออนไลน์เพื่อให้นักลงทุนต่างชาติสามารถสืบค้นข้อมูลที่จำเป็นในการทำธุรกิจ รวมถึงตรวจสอบข้อมูลการดำเนินการได้โดยง่ายและสะดวกรวดเร็ว และมีระบบ BizFile+ ซึ่งเป็นระบบยื่นเอกสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่รวมข้อกำหนดด้านภาษีและธุรกิจทั้งหมดไว้ในแบบฟอร์มเดียว รวมถึงในปี 2562 หน่วยงานของสิงคโปร์ 3 หน่วยงาน ได้แก่ Economic Development Board (EDB)² Enterprise Singapore (ESG) และ Info-communications Media Development Authority (IMDA) ได้ร่วมกันก่อตั้ง Digital Industry Singapore (DISG) เพื่อให้บริการแบบ One Window สำหรับองค์กรดิจิทัล โดย DISG จะทำหน้าที่สร้างระบบนิเวศทั้งเทคโนโลยีผู้ประกอบการและเทคโนโลยีระดับองค์กร ในด้านเทคโนโลยีผู้ประกอบการ จะช่วยให้บริษัทต่าง ๆ เข้าถึงตลาดที่กำลังเติบโต โดยตลาดสำคัญ คือ ภูมิภาคเอเชีย เพื่อคว้าโอกาสในด้านต่าง ๆ เช่น บริการเรียกรถ อีคอมเมิร์ซ ฟินเทค และสื่อใหม่ ในด้านเทคโนโลยีระดับองค์กร จะใช้ประโยชน์จากเศรษฐกิจเดิมของประเทศที่ประกอบไปด้วยภาคอุตสาหกรรมที่หลากหลายและมีการลงทุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้องค์กรสร้างโซลูชันดิจิทัลใหม่ในด้านต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัยทางไซเบอร์ ปัญญาประดิษฐ์ การชำระเงิน และระบบคลาวด์ ที่สามารถขยายการเติบโตไปทั่วโลก

- กำหนดอัตราภาษีนิติบุคคลในระดับต่ำที่ร้อยละ 17

- รัฐบาลตั้งเป้าหมายให้สิงคโปร์เป็นหนึ่งในผู้นำศูนย์กลางปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ของโลก และเป็นอันดับหนึ่งในภูมิภาคอาเซียน โดยเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2566 ได้ประกาศแผนยุทธศาสตร์ AI แห่งชาติ ฉบับที่ 2 (Singapore National AI Strategy 2.0: NAIS 2.0) โดยมีสาระสำคัญ คือ การเพิ่มผู้เชี่ยวชาญด้าน AI เป็น 15,000 คน หรือคิดเป็น 3 เท่าของผู้เชี่ยวชาญด้าน AI ทั้งหมดในประเทศ ภายใน 3-5 ปีข้างหน้า ด้วยการยกระดับทักษะแรงงานในประเทศ และการจ้างงานจากต่างประเทศ รวมถึงการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนา และจัดตั้งโครงการพัฒนาโมเดลด้านภาษา AI (Large Language Model: LLM) แห่งแรกในภูมิภาค เพื่อดึงดูดคนเก่งระดับโลกและกระตุ้นการลงทุนในประเทศ ทั้งนี้ สิงคโปร์คาดการณ์ว่า ตลาด AI ในประเทศจะมีโอกาสขยายตัวถึง 16,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2573 ด้วยอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 42 ต่อปี

- อีกทั้งรัฐบาลยังส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสูงถึงร้อยละ 1.92 ของ GDP ในปี 2565 โดยสิงคโปร์ได้รับการจัดอันดับด้านนวัตกรรม (World Talent Ranking 2023) ปี 2566 ในอันดับที่ 5 จาก 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก โดย IMD

- นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังมีกฎระเบียบที่สนับสนุนการลงทุนจากต่างชาติ อาทิ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เข้มงวด และเป็นประเทศที่นักลงทุนรับรู้ว่ามีความปลอดภัยมากที่สุดเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก จากการจัดอันดับการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ปี 2566 ในอันดับที่ 5 จาก 180 ประเทศ ที่จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI)

² The Singapore Economic Development Board (EDB) เป็นหน่วยงานภาครัฐภายใต้การกำกับของกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม ซึ่งรับผิดชอบยุทธศาสตร์ในการยกระดับสิงคโปร์ในฐานะศูนย์กลางธุรกิจ นวัตกรรม และคนเก่งของโลก

โครงสร้างพื้นฐาน

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีโครงสร้างพื้นฐานชั้นนำระดับโลก ทั้งระบบการสื่อสารคมนาคม เครือข่ายการขนส่ง โดยเฉพาะท่าเรือที่ทันสมัยที่สามารถเชื่อมโยงไปยังท่าเรือกว่า 600 แห่งทั่วโลก โดยในปี 2565 ท่าเรือของสิงคโปร์ ถูกจัดอยู่ในอันดับ 2 ของท่าเรือที่มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์สูงสุดในโลกที่ 37.3 ล้าน TEUs³ (รองจากท่าเรือเซี่ยงไฮ้ของจีนที่ 47.3 ล้าน TEUs) นอกจากนี้ยังได้ริเริ่มโครงการพัฒนาท่าเรือแห่งใหม่ (Tuas Port) ที่มีการใช้ AI และระบบอัตโนมัติในการทำงาน โดยเริ่มดำเนินการเมื่อเดือนกันยายน 2565 และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2583 (ค.ศ. 2040) ซึ่งจะกลายเป็นท่าเรือที่สามารถรองรับตู้คอนเทนเนอร์ได้มากที่สุดในโลกที่ 65 ล้าน TEUs ต่อปี (มากกว่าท่าเรือเซี่ยงไฮ้ที่สามารถรองรับตู้คอนเทนเนอร์ได้สูงสุด 50 ล้าน TEUs ต่อปี) นอกจากนี้รัฐบาลสิงคโปร์ยังได้เสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลโดยการขยายเครือข่าย 5G ในประเทศ เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมดิจิทัลและอีคอมเมิร์ซอีกด้วย

ปัจจัยสนับสนุนด้านอื่น ๆ

สิงคโปร์มีจุดเด่นด้านตำแหน่งที่ตั้งซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในภูมิภาคอาเซียน โดยตั้งอยู่บริเวณช่องแคบมะละกา ซึ่งเป็นเส้นทางเดินเรือน้ำลึกที่เป็นช่องทางหลักในการขนส่งระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย โดยเส้นทางดังกล่าวมีเรือบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์แล่นผ่านราว 9 หมื่นลำต่อปี ทำให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ (Logistics Hub) ที่สำคัญของภูมิภาคที่สามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

2.1.4 ประเด็นท้าทายต่อการลงทุน

ประชากร/แรงงาน

ประชากรของสิงคโปร์อยู่ในระดับต่ำที่ 5.6 ล้านคน ขณะที่ค่าแรงของสิงคโปร์อยู่ในระดับสูง โดยค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำโดยประมาณอยู่ที่ 1,430 บาทต่อวัน ซึ่งสูงเป็นอันดับ 2 ของอาเซียน รองจากบรูไนที่ระดับ 1,754 บาทต่อวัน นอกจากนี้ สิงคโปร์ยังพึ่งพาแรงงานต่างชาติจำนวนมาก และเป็นประเทศที่มีอัตราการเติบโตของประชากรสูงวัยเร็วประเทศหนึ่งของโลก ซึ่งถือเป็นความท้าทายด้านแรงงานของสิงคโปร์ในระยะกลางและระยะยาว

โครงสร้างพื้นฐาน

สิงคโปร์มีพื้นที่ที่จำกัด ซึ่งเป็นข้อจำกัดหนึ่งในการขยายการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ ซึ่งรวมถึงราคาที่ดินที่สูง

2.2 อินโดนีเซีย

2.2.1 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ดังนี้ (1) สิงคโปร์ สัดส่วนร้อยละ 31 (2) จีน สัดส่วนร้อยละ 19 (3) ฮังการี สัดส่วนร้อยละ 13 (4) ญี่ปุ่น สัดส่วนร้อยละ 8 และ (5) มาเลเซีย สัดส่วนร้อยละ 7

2.2.2 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ดังนี้ (1) อุตสาหกรรมโลหะ (ไม่รวมเครื่องจักรและอุปกรณ์) สัดส่วนร้อยละ 24 (2) อุตสาหกรรมเหมืองแร่ สัดส่วนร้อยละ 11 (3) ธุรกิจเคมีภัณฑ์และยา สัดส่วนร้อยละ 10

³ TEUs มาจากคำว่า Twenty-foot Equivalent Unit ใช้สำหรับการนับหน่วยสินค้าที่บรรจุในตู้คอนเทนเนอร์ซึ่งมีขนาดความยาว 20 ฟุต

(4) ธุรกิจการขนส่ง การเก็บสินค้าคงคลัง และการสื่อสารโทรคมนาคม สัดส่วนร้อยละ 9 และ (5) การให้บริการไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา สัดส่วนร้อยละ 8

2.2.3 ปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน

ภาวะเศรษฐกิจการค้า

อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในภูมิภาคอาเซียนที่ 1,319.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยขยายตัวร้อยละ 5.3 จากปีก่อนหน้า อีกทั้งยังมีการขยายตัวต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ที่ร้อยละ 4.2 (CAGR) และมีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 4 ของภูมิภาค (292 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) รองจากสิงคโปร์ เวียดนาม และมาเลเซีย ขณะที่มูลค่าการนำเข้าสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 5 (237 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) รองจากสิงคโปร์ เวียดนาม ไทย และมาเลเซีย นอกจากนี้อุตสาหกรรมแห่งอนาคตหลายสาขายังเติบโตอย่างรวดเร็ว อาทิ ภาคบริการของประเทศที่เติบโตเกินร้อยละ 40 ของ GDP อุตสาหกรรมการบินที่เติบโตเร็วเป็นอันดับสองของโลกรองจากจีน อุตสาหกรรมการดูแลสุขภาพที่ขยายตัวจากการเติบโตของชนชั้นกลางและการใช้จ่ายภาครัฐในการรักษาพยาบาลของประชาชน เศรษฐกิจดิจิทัลของอินโดนีเซียมีการเติบโตแบบก้าวกระโดดในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา และคาดว่าจะมีมูลค่าถึง 124 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2568 โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอีคอมเมิร์ซจะเป็นปัจจัยขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งคาดว่าจะมีมูลค่ามากกว่า 83 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2568

ความตกลงการค้าเสรี

อินโดนีเซียมีความตกลงการค้าเสรี จำนวน 16 ฉบับ กับ 22 ประเทศทั่วโลก

ประชากร/แรงงาน

อินโดนีเซียมีตลาดแรงงานขนาดใหญ่ ด้วยประชากรจำนวน 275.5 ล้านคน รวมถึงการเติบโตของชนชั้นกลางในประเทศ ที่ทำให้อุปสงค์ภายในประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งทั้งจากปัจจัยด้านแรงงานและการเติบโตของตลาดในประเทศนับเป็นปัจจัยหนุนการลงทุนจากต่างชาติ

ทรัพยากร

อินโดนีเซียเป็นหนึ่งในประเทศที่มีทรัพยากรเหมืองแร่ที่มีความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่กำลังเติบโตสูงอย่างแบตเตอรี่สำหรับรถยนต์ไฟฟ้าและส่วนประกอบผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยอินโดนีเซียมีปริมาณสำรองนิกเกิลมากที่สุดในโลก และมีการยกระดับการลงทุนในอุตสาหกรรมโรงถลุงแร่ นิกเกิล ซึ่งคาดว่าจะจำนวนโรงถลุงนิกเกิลจะเพิ่มขึ้นจาก 13 แห่ง ในปี 2565 เป็น 54 แห่ง ภายในปี 2567 อีกทั้งยังเป็นผู้ผลิตบิกุรายใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก รวมถึงเหมือง Grasberg ของอินโดนีเซียยังมีปริมาณสำรองทองแดงมากที่สุดในโลกเป็นอันดับ 2 ของโลก และมีปริมาณสำรองทองคำมากที่สุดในโลกอีกด้วย นอกจากนี้ ยังอุดมไปด้วยทรัพยากรป่าไม้และสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมต่อการทำเกษตรกรรม

นโยบาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ

รัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบาย กฎระเบียบ และมาตรการส่งเสริมการทำธุรกิจที่หลากหลาย ครอบคลุมนโยบายด้านภาษี การอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ และนโยบายส่งเสริมการทำธุรกิจในสาขาเป้าหมาย ดังนี้

- อำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ โดยมีแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการออกไปอนุญาตธุรกิจ ซึ่งออกไปรับรองอิเล็กทรอนิกส์ และระบบการยื่นและชำระเงินภาษีหลักทางออนไลน์ และการบังคับใช้กฎหมาย Omnibus ซึ่งเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเป็นเจ้าของกิจการในอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นอีกหลายสาขา มีการจัดทำ

กฎหมายแรงงานใหม่ รวมถึงแก้ไขกฎหมายปัจจุบันมากกว่า 75 ฉบับ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความซับซ้อนของกระบวนการออกใบอนุญาตและการประสานงานด้านกฎระเบียบเพื่อเพิ่มความสะดวกในการทำธุรกิจ

- มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยสนับสนุนการทำธุรกิจในประเทศ ได้แก่ การจัดตั้งกระทรวงใหม่ คือ Ministry of Cooperatives and SMEs ซึ่งมีหน้าที่หลักในการดูแลสตาร์ทอัพและ SME โดยเฉพาะ และการจัดตั้งหน่วยงาน Badan Koordinasi Penanaman Modal ซึ่งทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างนักลงทุนและผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ

- การให้สิทธิพิเศษทางภาษี อาทิ การยกเว้นภาษีสูงสุดเป็นเวลา 10 ปี หากตั้งหรือย้ายสำนักงานใหญ่ไปยังเมืองนูซันตารา (เมืองหลวงแห่งใหม่ของอินโดนีเซีย) การใช้มาตรการ Super Tax Deduction ที่ผู้ประกอบการสามารถนำค่าใช้จ่ายที่ใช้สำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และงานวิจัยมาลดหย่อนภาษีร้อยละ 200-300 การลดหย่อนภาษีร้อยละ 30 ของมูลค่าการลงทุน ระยะเวลา 6 ปี การยกเว้นภาษี 30 ปี สำหรับการลงทุนในธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน และการยกเว้นภาษี 20 ปี สำหรับการลงทุนในธุรกิจห้างสรรพสินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว

- การส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศ โดยใช้นโยบายต่าง ๆ ทั้งการสนับสนุนทางการเงิน และการสนับสนุนที่ไม่ได้อยู่ในรูปของเงิน อาทิ

- o การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้สูงถึง 15 ปี และกรณีใช้เงินลงทุนเกิน 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลถึง 20 ปี

- o การยกเว้นการเก็บอากรขาเข้าชิ้นส่วนรถยนต์ (Completely Knocked Down: CKD) เพื่อนำมาผลิตรถยนต์ในประเทศ และส่วนประกอบสำคัญของรถยนต์ไฟฟ้าประเภท BEV

- o การให้เงินอุดหนุนสำหรับการวิจัยและพัฒนา การผลิตอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานในการชาร์จรถยนต์ไฟฟ้า และการเงินสำหรับการส่งออก (Export Financing)

- o การปรับปรุงภาษีสินค้าฟุ่มเฟือย (Luxury Tax) โดยเฉพาะรถยนต์ไฟฟ้าประเภท PHEV BEV และ FCEV เป็นร้อยละ 0 ในกรณีที่การผลิตใช้วัตถุดิบในประเทศตามข้อกำหนดขั้นต่ำ (Minimum local content requirement) และร้อยละ 15 ในกรณีที่การผลิตไม่ได้ใช้วัตถุดิบในประเทศตามข้อกำหนดขั้นต่ำ

- o การจำกัดการส่งออกแร่ निकเกิล ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่ใช้ผลิตแบตเตอรี่ (ห้ามการส่งออกแร่ निकเกิลดิบและปรับเพิ่มภาษีส่งออกแร่ निकเกิลที่ผ่านการถลุง)

- การกำหนด Positive Investment List (PIL) ซึ่งเป็นการจัดลำดับความสำคัญของสาขาการลงทุนและเสนอสิ่งจูงใจและผลประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติ โดยแบ่งสาขาธุรกิจออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) สาขาธุรกิจที่มีความสำคัญ (2) สาขาธุรกิจที่กำหนดข้อกำหนดหรือข้อจำกัดเฉพาะ (3) สาขาธุรกิจที่เปิดกว้างสำหรับองค์กรขนาดใหญ่ รวมถึงนักลงทุนต่างชาติ แต่ต้องมีความร่วมมือกับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (MSMEs) และ (4) สาขาธุรกิจที่เปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศอย่างเต็มที่

- การให้ความสำคัญและเพิ่มการลงทุนด้านพลังงานสีเขียวที่จะช่วยดึงดูดนักลงทุนคุณภาพสูง โดย Perusahaan Listrik Negara (PLN) ซึ่งเป็นองค์กรสาธารณูปโภคของรัฐบาลยังได้กำหนดแผนธุรกิจล่าสุดสำหรับการจัดหาไฟฟ้า เพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทนเป็นร้อยละ 25 ภายในปี 2568

โครงสร้างพื้นฐาน

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา รัฐบาลอินโดนีเซียได้มีการลงทุนราว 3.5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายใต้โครงการยุทธศาสตร์ชาติ (The National Strategic Projects: PSNs) ที่ริเริ่มในปี 2559 ซึ่งประกอบด้วยกว่า 200 โครงการ

ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ถนน การก่อสร้างเขื่อน โครงข่ายรถไฟ และน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค รวมถึงโครงการพลังงานจากของเสีย อีกทั้งยังมีท่าเรือขนาดใหญ่ที่สำคัญ 2 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือ Tanjung Priok ตั้งอยู่ในกรุงจาการ์ตา (ปี 2565 มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ที่ 7.2 ล้าน TEUs มากที่สุดเป็นอันดับที่ 25 ของโลก) และท่าเรือ Tanjung Perak ตั้งอยู่ในเมืองสุราบายา (ปี 2565 มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ที่ 4.0 ล้าน TEUs มากที่สุดเป็นอันดับที่ 51 ของโลก)

ปัจจัยสนับสนุนด้านอื่น ๆ

บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านเทคโนโลยีจากต่างประเทศหลายราย อาทิ Google Amazon และ Facebook ได้ลงทุนในภูมิภาคดิจิทัลของอินโดนีเซีย

2.2.4 ประเด็นท้าทายต่อการลงทุน

ภาวะเศรษฐกิจการค้า

อินโดนีเซียส่งออกสินค้าวัตถุดิบเป็นหลัก อาทิ เหล็ก ถ่านหิน และน้ำมันปาล์มดิบ และตลาดส่งออกกระจุกตัว โดยเฉพาะในตลาดจีน ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกลดลงอย่างชัดเจน เมื่อจีนประสบปัญหาทางเศรษฐกิจจากวิกฤตโควิด-19

ประชากร/แรงงาน

แม้อินโดนีเซียจะมีตลาดแรงงานขนาดใหญ่ แต่มีคนงานเพียง 55 ล้านคนเท่านั้นที่ถือว่ามีทักษะ และผลิตภาพแรงงานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับแรงงานในอาเซียน อีกทั้งยังขาดแรงงานทักษะสูง ซึ่งมีความจำเป็นในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงบางสาขา

นโยบาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ

ประสิทธิภาพของระบบราชการและความไม่แน่นอนทางกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ ทำให้เกิดความล่าช้าและความซับซ้อนในการลงทุน รวมถึงความล่าช้าในการรับเงินคืนสำหรับการชำระภาษีนิติบุคคลล่วงหน้าเกินอัตรา อีกทั้งยังขาดประสิทธิภาพในด้านการคุ้มครองและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

โครงสร้างพื้นฐาน

อินโดนีเซียประกอบด้วยเกาะมากกว่า 17,000 เกาะ โดยมีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 6,000 เกาะ ซึ่งภูมิภาคที่มีลักษณะเป็นหมู่เกาะนี้ก่อให้เกิดความท้าทายด้านโลจิสติกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชื่อมต่อในการขนส่ง ปัจจุบันโครงสร้างพื้นฐานในหลายภูมิภาคยังต้องการการพัฒนา อาทิ โครงข่ายถนนที่ไม่เพียงพอ สิ่งอำนวยความสะดวกของท่าเรือที่จำกัด และการจ่ายกระแสไฟฟ้าที่ไม่เพียงพอ

2.3 เวียดนาม

2.3.1 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุด 3 อันดับแรก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 58.1 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ดังนี้ (1) สิงคโปร์ สัดส่วนร้อยละ 23.3 (2) เกาหลีใต้ สัดส่วนร้อยละ 17.6 และ (3) ญี่ปุ่น สัดส่วนร้อยละ 17.3 นอกจากนี้ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนในเวียดนามรองลงมา ได้แก่ จีน ฮองกง และไต้หวัน

2.3.2 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด ดังนี้ อุตสาหกรรมการผลิตและแปรรูป สัดส่วนร้อยละ 60.6 และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.1 นอกจากนี้ การลงทุนในสาขาอื่น ๆ ที่สำคัญ อาทิ การผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า และกิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิคอื่น ๆ

2.3.3 ปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน

ปัจจัยที่ทำให้เวียดนามมีความน่าสนใจต่อการลงทุน ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจที่มั่นคง การมีเสถียรภาพทางการเมือง ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน ทรัพยากรที่มีศักยภาพ และสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี

ภาวะเศรษฐกิจการค้า

ปี 2565 เวียดนามเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 4 ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่ 408.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยขยายตัวถึงร้อยละ 8.0 จากปีก่อนหน้า อีกทั้งยังมีการขยายตัวต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ที่ร้อยละ 7.5 (CAGR) และมีมูลค่าการส่งออก (371 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) และมูลค่าการนำเข้า (359 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) สูงที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ของภูมิภาค รองจากสิงคโปร์

ความตกลงการค้าเสรี

เวียดนามขยายการเจรจา FTA อย่างรวดเร็วจนปัจจุบันมี FTA จำนวน 16 ฉบับ กับ 54 ประเทศ ซึ่งนับเป็นการเร่งเพิ่มโอกาสการลงทุนจากประเทศคู่ FTA

ประชากร/แรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่ของเวียดนามเป็นคนหนุ่มสาวและอยู่ในวัยทำงาน โดยมีประชากรในช่วงอายุ 15 – 64 ปี ร้อยละ 64.5 จากจำนวนประชากรทั้งหมดซึ่งมีอยู่ประมาณ 98.2 ล้านคน อีกทั้งค่าแรงในเวียดนามยังค่อนข้างต่ำหากเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคและทั่วโลก โดยค่าจ้างแรงงานต่อวันถูกที่สุดใน 5 ประเทศที่เปรียบเทียบ (343 บาท/วัน) จึงนับเป็นข้อได้เปรียบที่สำคัญ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่การผลิตมีการใช้แรงงานมาก (labor intensive) อีกทั้งการขยายตัวของเมืองและชนชั้นกลางที่เพิ่มขึ้น ทำให้เวียดนามเป็นตลาดที่น่าสนใจและดึงดูดการลงทุน โดยเฉพาะด้านอสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากเป็นอันดับสอง ซึ่งมีมูลค่ารวมกว่า 4.45 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 16.1 ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมดของเวียดนามในปี 2565

ทรัพยากร

เวียดนามอุดมไปด้วยทรัพยากรที่หลากหลายและมีศักยภาพ ได้แก่ ถ่านหิน ฟอสเฟต บอกลีซีต์ ทองแดง ทอง เหล็ก แมงกานีส เงิน สังกะสี แหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่ง และพลังงานน้ำ

นโยบาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ

เวียดนามมีนโยบายภาครัฐที่มีเสถียรภาพ มุ่งเน้นการส่งเสริมการบูรณาการทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมโดยการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสในการลงทุนและสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างชาติ

ในด้านการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี อาทิ การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือลดการดำเนินโครงการ การยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าหรือภาษีสินค้านำเข้าที่เป็นสินทรัพย์ถาวรสำหรับวัตถุดิบ วัสดุ และชิ้นส่วนที่ใช้ในโครงการ และการยกเว้น/ลดค่าเช่าที่ดินและการเก็บภาษีที่ดิน

ในปี 2565 รัฐบาลเวียดนามได้กำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการลงทุนจากต่างประเทศสำหรับในช่วงเวลา 8 ปีข้างหน้า มีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดการลงทุนเทคโนโลยีขั้นสูงและมีมูลค่าสูง เพื่อช่วยพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของเวียดนาม โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ ดังนี้ (1) สร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่โปร่งใส เปิดกว้าง และยุติธรรมมากขึ้น พร้อมด้วยกรอบทางกฎหมายที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้นสำหรับการแก้ไขข้อพิพาท (2) สร้างและพัฒนาระบบนิเวศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพร้อมระบบการจัดการที่ยืดหยุ่น เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางเทคโนโลยี (3) ปรับปรุงและดำเนินการเปลี่ยนผ่านระบบดิจิทัลของรัฐบาลให้สมบูรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ (4) พัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญของแรงงานโดยเฉพาะทักษะทางเทคโนโลยี (5) ปรับปรุงกรอบกฎหมายในการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อช่วยส่งเสริมนวัตกรรม (6) ปรับปรุงช่องทางการสื่อสารระหว่างนักลงทุนและหน่วยงานภาครัฐเพื่อแก้ไขปัญหาของนักลงทุนอย่างรวดเร็ว (7) ส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีเชิงพาณิชย์ และร่วมทุนกับบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุน และ (8) เพิ่มความเชื่อมโยงระหว่างบริษัทที่ลงทุนในต่างประเทศกับมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยของเวียดนาม

โครงสร้างพื้นฐาน

รัฐบาลเวียดนามได้ส่งเสริมพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางหลวง ทางรถไฟ ท่าเรือ และเส้นทางบิน เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้า อีกทั้งยังได้ลงทุนในการก่อสร้างและปรับปรุงระบบโทรคมนาคมให้ทันสมัย เพื่อเพิ่มการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์เคลื่อนที่ ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจดิจิทัลและขยายโอกาสให้แก่สตาร์ทอัพ นอกจากนี้ ค่าเช่าที่ดินในการประกอบธุรกิจไม่สูงนักเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน ซึ่งช่วยเพิ่มความน่าดึงดูดใจให้กับนักลงทุนต่างชาติ

ทั้งนี้ เวียดนามมี 3 ท่าเรือหลัก ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับเรือบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ตามแนวชายฝั่งของประเทศ ได้แก่ ท่าเรือ Ho Chi Minh City ในภาคใต้ (ปี 2565 มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ที่ 7.9 ล้าน TEUs มากที่สุดเป็นอันดับที่ 23 ของโลก ท่าเรือ Hai Phong ในภาคเหนือ (ปี 2565 มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ที่ 5.6 ล้าน TEUs มากที่สุดเป็นอันดับที่ 31 ของโลก) และท่าเรือ Cai Mep ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ (ปี 2565 มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ที่ 5.6 ล้าน TEUs มากที่สุดเป็นอันดับที่ 32 ของโลก) ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกในการค้าระหว่างประเทศ และเป็นปัจจัยหนุนในการลงทุน

2.3.4 ประเด็นท้าทายต่อการลงทุน

ภาวะเศรษฐกิจการค้า

เวียดนามยังเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดเล็กและกำลังพัฒนา อาจได้รับบิทธิพลจากภาวะเศรษฐกิจการเงินโลกที่มีแนวโน้มเปราะบางได้ง่าย

ประชากร/แรงงาน

แม้ว่าจำนวนแรงงานของเวียดนามกำลังเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ใด ๆ ก็ดี ทักษะของแรงงานที่มีอยู่อาจยังไม่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจนัก โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง อีกทั้งประสิทธิภาพแรงงานยังคงต่ำ ซึ่งอาจส่งผลต่อขีดความสามารถของอุตสาหกรรมบางสาขา

นโยบาย ภาวะเปียบ และข้อบังคับ

ระบบราชการและกฎหมายยังมีความซับซ้อนทำให้การดำเนินงานใช้เวลานานและมีค่าใช้จ่ายสูง โดยเฉพาะนักลงทุนต่างชาติที่ไม่คุ้นเคย อีกทั้งการบังคับใช้และคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญายังคงอ่อนแอ

โครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาอีกหลายส่วน ทั้งโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่ไม่ครอบคลุมในบางพื้นที่ ทำให้เกิดความล่าช้าและเพิ่มต้นทุนในการดำเนินงาน รวมถึงการให้บริการทางด้านสาธารณูปโภค โดยเฉพาะระบบไฟฟ้าและพลังงานที่ขาดแคลนในบางช่วง ซึ่งส่งผลต่อการประกอบธุรกิจและความมั่นคงของห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรม

2.4 มาเลเซีย

2.4.1 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุด 5 อันดับแรก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 90.8 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ดังนี้ (1) สหรัฐฯ สัดส่วนร้อยละ 50.8 (2) สิงคโปร์ สัดส่วนร้อยละ 13.9 (3) ญี่ปุ่น สัดส่วนร้อยละ 12.9 (4) ฮ่องกง สัดส่วนร้อยละ 8.5 และ (5) จีน สัดส่วนร้อยละ 4.8

2.4.2 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุด ดังนี้ (1) ภาคการผลิต สัดส่วนร้อยละ 66.4 โดยการลงทุนส่วนใหญ่เกี่ยวกับสาขาไฟฟ้า อุปกรณ์การขนส่ง และภาคการผลิตย่อยอื่น ๆ (2) ภาคการบริการ สัดส่วนร้อยละ 31.5 ส่วนใหญ่อยู่ในกิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย (3) ภาคการทำเหมืองแร่ สัดส่วนร้อยละ 1.9 (4) ภาคการก่อสร้าง สัดส่วนร้อยละ 0.2 และ (5) ภาคการเกษตร เป็นภาคส่วนที่มีเงินลงทุนจากต่างประเทศน้อยที่สุด

2.4.3 ปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน

ภาวะเศรษฐกิจการค้า

มาเลเซียเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 5 ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่ 406.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยขยายตัวถึงร้อยละ 8.7 จากปีก่อนหน้า อีกทั้งยังมีการขยายตัวต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ที่ร้อยละ 2.6 (CAGR) และมีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 3 ของภูมิภาค (353 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) รองจากสิงคโปร์ และเวียดนาม ขณะที่มูลค่าการนำเข้าสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 4 (294 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) รองจากสิงคโปร์ เวียดนาม และไทย

ประชากร/แรงงาน

แรงงานมาเลเซียเป็นแรงงานมีทักษะสูงโดยเฉพาะทักษะดิจิทัล และสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ โดยได้รับการจัดอันดับด้านทรัพยากรมนุษย์ ปี 2566 ในอันดับที่ 33 จาก 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก (อันดับที่ 2 ในภูมิภาคอาเซียน รองจากสิงคโปร์) นอกจากนี้รายได้ต่อหัวที่สูงยังส่งผลดีต่อการบริโภคภายในประเทศ และทำให้ตลาดมาเลเซียเป็นที่น่าสนใจต่อนักลงทุนอีกด้วย

ทรัพยากร

มาเลเซียมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอย่างปิโตรเลียม และยังมีแร่โลหะที่สำคัญ ได้แก่ ดีบุก บอไซด์ (อะลูมิเนียม) ทองแดง และเหล็ก

นโยบาย กุญแจเปิด และข้อบังคับ

รัฐบาลมาเลเซียพยายามวางตำแหน่งประเทศให้เป็นประตูสู่ตลาดอาเซียนและส่งเสริมนโยบายการลงทุนที่เปิดเสรีและโปร่งใสเพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยรัฐบาลยังคงมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติโครงการลงทุน เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการมีส่วนร่วมจากต่างประเทศ และคำนึงถึงผลประโยชน์ในเรื่องของการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือการสร้างกิจการร่วมค้า (joint ventures) ทั้งนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการต่าง ๆ ที่มีส่วนส่งเสริมและผลักดันการลงทุนของประเทศ ดังนี้

- มีหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับเทศบาลหลายแห่ง รวมถึงหน่วยงานพัฒนาการลงทุนของมาเลเซีย (Malaysian Investment Development Authority: MIDA) และ InvestKL อีกทั้งยังมีแหล่งข้อมูลออนไลน์ (i-Incentive) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่รวบรวมข้อเสนอหรือมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลกลางที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

- การออกมาตรการจูงใจทางภาษี อาทิ นักลงทุนใหม่จะได้รับการยกเว้นภาษี ตั้งแต่อัตราร้อยละ 70-100 เป็นระยะเวลา 5-10 ปี การลดหย่อนภาษีในการลงทุนใหม่ ในอัตราร้อยละ 60-100 ของรายจ่ายด้านต้นทุนที่มีคุณสมบัติตามที่รัฐบาลกำหนด เป็นระยะเวลา 5 ปี และการลดหย่อนภาษีในการลงทุนซ้ำ ในอัตราร้อยละ 60 ของรายจ่ายด้านต้นทุนที่มีคุณสมบัติตามที่รัฐบาลกำหนด เป็นระยะเวลา 15 ปี รวมถึงการกำหนดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (corporate income tax: CIT) ขั้นต่ำที่ร้อยละ 15

- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้นโยบายต่าง ๆ ทั้งการสนับสนุนทางการเงิน และการสนับสนุนที่ไม่ได้อยู่ในรูปของเงิน อาทิ

- o ยกเว้นภาษีเงินได้ร้อยละ 70-100 ระยะเวลา 5-10 ปี และภาษีการลงทุนร้อยละ 60-100 ระยะเวลา 5-10 ปี

- o ยินยอมให้ต่างชาติเป็นเจ้าของกิจการได้

- o เน้นการให้ความสำคัญกับทรัพย์สินทางปัญญา และความสะดวกในการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนและกำไร

- o เข้าร่วมการเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล (corporate global tax) ร้อยละ 15 ตั้งแต่ปี 2566 สำหรับนักลงทุนต่างชาติขนาดใหญ่และบริษัท (รวมบริษัทในเครือ) ของมาเลเซีย ที่มีเงินหมุนเวียนเกิน 3.4 พันล้านริงกิต (0.76 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)

- o ส่งเสริมปัจจัยในการดึงดูดการลงทุนที่ไม่ได้อยู่ในรูปของเงิน อาทิ แรงงาน การพัฒนาระบบอัตโนมัติ การเข้าไปมีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานโลก และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

- รัฐบาลมาเลเซียได้เปิดตัวโครงการวีซ่าพรีเมียมแบบใหม่ (Premium Visa Programme: PVIP) ในปี 2565 เพื่อดึงดูดนักลงทุนที่มีเงินเข้ามาพำนักระยะยาวในมาเลเซีย อีกทั้งมีการเพิ่มสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี อาทิ การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติรายใหม่ที่มีสถานภาพการเป็นผู้ริเริ่ม (Pioneer status) และการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนชาวต่างชาติเดิมที่ลงทุนเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

- รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการลงทุนสีเขียวอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมผ่านการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สอดคล้องกับกระแสความยั่งยืนของโลก

โครงสร้างพื้นฐาน

มาเลเซียมีโครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะระบบขนส่งระหว่างเขตอุตสาหกรรม รวมถึงเชื่อมต่อกับท่าเรือและสนามบิน ซึ่งช่วยลดต้นทุนด้านการขนส่ง อีกทั้งยังมีท่าเรือขนาดใหญ่ที่สำคัญ 2 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือ Port Klang ตั้งอยู่ทางฝั่งทิศตะวันตกของประเทศ ซึ่งเป็นท่าเรือที่ใหญ่และมีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์มากที่สุดของประเทศ (ปี 2565 มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ที่ 13.2 ล้าน TEUs มากที่สุดเป็นอันดับที่ 13 ของโลก) และท่าเรือ Tanjung Pelepas ตั้งอยู่ทางฝั่งทิศใต้และติดกับประเทศสิงคโปร์ (ปี 2565 มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ที่ 10.5 ล้าน TEUs มากที่สุดเป็นอันดับที่ 15 ของโลก)

ปัจจัยสนับสนุนด้านอื่น ๆ

การมีตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในภูมิภาคอาเซียน

2.4.4 ประเด็นท้าทายต่อการลงทุน

ภาวะเศรษฐกิจการค้า

เศรษฐกิจมาเลเซียขับเคลื่อนด้วยการส่งออก ทำให้มีความอ่อนไหวต่อสภาวะเศรษฐกิจโลก

ประชากร/แรงงาน

การขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ อีกทั้งมีการพึ่งพาแรงงานต่างชาติสูง ซึ่งเป็นปัจจัยท้าทายต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาว

นโยบาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ

มีการจำกัดสัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในหลายภาคธุรกิจ โดยต้องมีคนมาเลเซียร่วมประกอบธุรกิจด้วย

โครงสร้างพื้นฐาน

ค่าบริการในด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่สูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการทำธุรกิจและขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นท้าทายด้านอื่น ๆ

ความท้าทายในการก้าวเป็นศูนย์กลางทางโลจิสติกส์ของภูมิภาค เมื่อเทียบกับคู่แข่งอย่างประเทศเวียดนามและอินโดนีเซีย ที่มีต้นทุนรวมในการดำเนินงานที่ต่ำกว่าและให้ผลตอบแทนทางธุรกิจที่สูงกว่า ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการดึงดูดการลงทุน

2.5 ไทย

2.5.1 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80.9 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ดังนี้ (1) สิงคโปร์ สัดส่วนร้อยละ 34.7 (2) ญี่ปุ่น สัดส่วนร้อยละ 16.9 (3) สหรัฐฯ สัดส่วนร้อยละ 11.7 (4) จีน สัดส่วนร้อยละ 8.8 และ (5) ฮ่องกง สัดส่วนร้อยละ 8.7

2.5.2 การลงทุนจากต่างประเทศจำแนกตามประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 79.8 ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น ดังนี้ (1) การเงินและการประกันภัย สัดส่วนร้อยละ 19.6 (2) การผลิตคอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์ สัดส่วนร้อยละ 17.0 (3) ภาคอสังหาริมทรัพย์ สัดส่วนร้อยละ 16.2 (4) การผลิตอาหาร สัดส่วนร้อยละ 16.1 และ (5) การขนส่งและการขายปลีก การช้อปปิ้งออนไลน์ และจักรยานยนต์ สัดส่วนร้อยละ 10.9

2.5.3 ปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน

ภาวะเศรษฐกิจการค้า

ไทยเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่ 495.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยขยายตัวร้อยละ 2.6 จากปีก่อนหน้า และขยายตัวไม่สูงนักในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ที่ร้อยละ 1.8 (CAGR) มีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 5 ของภูมิภาค (287 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) รองจากสิงคโปร์ เวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ขณะที่มูลค่าการนำเข้าสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 3 (303 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) รองจากสิงคโปร์ และเวียดนาม โดยไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ของภูมิภาค และเป็นประเทศผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ ซึ่งมูลค่าการส่งออกสินค้าดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนเกือบร้อยละ 40 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทย

ประชากร/แรงงาน

ปัจจัยด้านค่าแรงขั้นต่ำยังมีส่วนที่สำคัญในการสร้างความได้เปรียบทางการลงทุนเนื่องจากค่าแรงขั้นต่ำของไทยค่อนข้างต่ำกว่าประเทศที่พัฒนาในระดับเดียวกันอย่างมาเลเซียและอินโดนีเซีย อีกทั้งจำนวนแรงงานของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2559

นโยบาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ

รัฐบาลไทยได้พยายามผลักดันให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางนโยบายที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีต อาทิ การพัฒนาโครงการ Eastern Sea Board และการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อพิจารณาให้มาตรการสนับสนุนแก่เอกชนทั้งไทยและต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ ไทยจึงกลายเป็นฐานการผลิตและตลาดที่สำคัญให้กับบริษัทข้ามชาติที่มีการลงทุนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งภาครัฐของไทยมีการกำหนดนโยบายเชิงเศรษฐกิจที่ระบุกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ต้องการสนับสนุนชัดเจน อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และ BCG Model รวมถึงการผลักดัน พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจะเป็นปัจจัยหนุนในการลงทุนสีเขียว

โครงสร้างพื้นฐาน

ไทยมีโครงสร้างพื้นฐานในระดับดีเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค อาทิ ระบบการขนส่ง ทั้งทางถนน ทางน้ำ ทางราง และทางอากาศ ซึ่งรวมถึงท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่งตั้งอยู่ทางฝั่งทิศตะวันออกของประเทศ โดยในปี 2565 มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ที่ 8.7 ล้าน TEUs มากที่สุดเป็นอันดับที่ 20 ของโลก ระบบโทรคมนาคม โดยไทยมีเครือข่าย 5G ที่ครอบคลุมมากที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาค มีการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลที่รองรับทั้งการใช้งานส่วนบุคคลและการใช้งานในภาคอุตสาหกรรม และการให้บริการด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะอุปทานด้านพลังงาน ซึ่งรวมถึงพลังงานสะอาด

2.5.4 ประเด็นท้าทายต่อการลงทุน

ภาวะเศรษฐกิจการค้า

เศรษฐกิจไทยพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศและการท่องเที่ยวสูง ตามโครงสร้างของผลิตภาพมวลรวมในประเทศที่มาจากภาคบริการและอุตสาหกรรม ส่งผลให้มีความอ่อนไหวต่อเศรษฐกิจโลก

ความตกลงการค้าเสรี

ปัจจุบันไทยมีความตกลง FTA 15 ฉบับ กับ 19 ประเทศ (รวมถึงศรีลังกาที่ลงนามเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา และคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในปี 2567) ซึ่งถือว่าประเทศไทยคู่ FTA ไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับสิงคโปร์และเวียดนาม

ประชากร/แรงงาน

ประเทศไทยเข้าสู่ภาวะสังคมสูงอายุเป็นที่เรียบร้อยแล้วและกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในอีกไม่ช้า อีกทั้งการพัฒนาาระบบการศึกษาเพื่อผลิตแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการในอุตสาหกรรมแห่งอนาคตยังเป็นความท้าทายของประเทศในระยะกลางและระยะยาว

นโยบาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ

ความสะดวกในการติดต่อ/ดำเนินการกับภาครัฐ เนื่องจากข้อมูลของภาครัฐมีความกระจัดกระจาย

3. การส่งเสริมการลงทุนในไทย

3.1 นโยบายรัฐบาลไทย

รัฐบาลไทย ภายใต้การนำของนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี มีนโยบายในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศ ดังนี้

- การปรับปรุงกระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนผ่านสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อดึงดูดการลงทุนที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางการผลิต สร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า และวางรากฐานให้เศรษฐกิจในระยะยาว
- การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง อุตสาหกรรมสีเขียว และอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในประเทศ เพื่อให้เป็นเครื่องยนต์ใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศ โดยหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่รัฐบาลให้ความสำคัญคืออุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า ซึ่งรัฐบาลได้สานต่อมาตรการส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่หรือยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV) ระยะที่ 2 หรือมาตรการ EV 3.5 (เริ่มใช้มาตรการในปี 2567) หลังจากที่มีการใช้มาตรการ EV 3.0 ในช่วงก่อนหน้า (เริ่มใช้มาตรการในปี 2565) เพื่อรักษาความเป็นผู้นำด้านยานยนต์อันดับ 1 ในอาเซียน และ 1 ใน 10 ของโลก และสนับสนุนเป้าหมายประเทศในการลดก๊าซเรือนกระจก และก้าวสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอนในปี 2593 (ค.ศ. 2050)
- การพัฒนาต่อยอดเขตเศรษฐกิจพิเศษและระเบียงเศรษฐกิจทั้ง 4 ภาค ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาพื้นที่และเมืองให้เป็นไปตามผังเมืองที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ในประเทศ
- การจัดทำ Matching Fund ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐบาลและเอกชน เพื่อลงทุนพัฒนาสตาร์ทอัพที่มีศักยภาพให้เติบโตและแข่งขันได้ในระดับโลก สร้างความแข็งแกร่งของธุรกิจใหม่ และสนับสนุนตลาดทุนเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่การลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งของประเทศทั้งทางถนน ทางน้ำ ทางราง และทางอากาศ เพื่อเปิดประตูค้าขายและเปิดโอกาสของประเทศไทยให้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนระบบราง ซึ่งได้ตั้งเป้าหมาย

ลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศให้เทียบเท่ากับประเทศอื่น ๆ ในระดับสากลที่ร้อยละ 9.5 ของ GDP จากปัจจุบันที่ไทยยังมีต้นทุนโลจิสติกส์คิดเป็นร้อยละ 11-12 ของ GDP⁴ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงการสานต่อโครงการแลนด์บริดจ์ มูลค่ากว่า 1 ล้านล้านบาท เพื่อเปิดประตูการค้าภาคใต้ และยังเป็นประตูส่งต่อสินค้าไปยังกลุ่มประเทศ BIMSTEC หรือตะวันออกกลาง และยุโรปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะสร้างความแข็งแกร่งด้านการค้าและเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต โดยการสร้างท่าเรือน้ำลึกชุมพร-ระนอง พร้อมกับถนนมอเตอร์เวย์และรถไฟทางคู่เชื่อมอ่าวไทย-อันดามัน ซึ่งจะช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางได้โดยใช้ระยะเวลาขนส่งเพียง 5 วัน (น้อยกว่าการขนส่งผ่านช่องแคบมะละกาที่ใช้เวลา 9 วัน)

3.2 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI)

BOI ทำหน้าที่และรับผิดชอบในการส่งเสริมการลงทุนทั้งในประเทศและการลงทุนของไทยในต่างประเทศ ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนระยะ 5 ปี (ปี 2566-2570) มีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยไปสู่เศรษฐกิจใหม่ที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศในระยะยาว โดยวางเป้าหมายให้บรรลุผล 3 ด้าน ได้แก่

- (1) **Innovative** เป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์
- (2) **Competitive** เป็นเศรษฐกิจที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สามารถปรับตัวเร็ว และสร้างการเติบโตสูง
- (3) **Inclusive** เป็นเศรษฐกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมทั้งการสร้างโอกาส และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ

เพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นศูนย์กลางการลงทุนของภูมิภาค (Regional Hub) อย่างน้อยใน 5 ด้าน ได้แก่

(1) **Tech Hub** เป็นศูนย์กลางการลงทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งด้านดิจิทัล ศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และอุตสาหกรรมอนาคต อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์

(2) **BCG Hub** เป็นศูนย์กลางการลงทุนตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืน อาทิ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมชีวภาพ พลังงานหมุนเวียน อุตสาหกรรมสุขภาพและการแพทย์ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(3) **Talent Hub** เป็นศูนย์รวมผู้มีศักยภาพจากทั่วโลก อาทิ ผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรทักษะสูง ผู้ที่ต้องการทำงานจากประเทศไทย กลุ่มสตาร์ทอัพ ไปจนถึงนักลงทุนและผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

(4) **Logistics & Business Hub** เป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์เพื่อเชื่อมโยงภูมิภาค ตลอดจนเป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจระหว่างประเทศ โดยเป็นที่ตั้งของสำนักงานภูมิภาค (Regional Headquarter) ธุรกิจบริการ ธุรกิจด้านการเงิน และการค้าระหว่างประเทศ

(5) **Creative Hub** เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อาทิ การออกแบบ แฟชั่นและไลฟ์สไตล์ อุตสาหกรรมภาพยนตร์ ดิจิทัลคอนเทนต์ เกมและอีสปอร์ต โดยใช้ศักยภาพด้านวัฒนธรรมของไทย ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อผลักดันอุตสาหกรรมสร้างสรรค์สู่เวทีโลก

⁴ ที่ผ่านมามีไทยใช้การขนส่งและการคมนาคมทางถนนเป็นหลัก ยังไม่นิยมใช้ระบบรางที่ทำให้สามารถลดต้นทุนโลจิสติกส์ได้

ภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนระยะ 5 ปี ประกอบด้วย 9 มาตรการ ดังนี้ (1) มาตรการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ (2) มาตรการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน (3) มาตรการรักษาและขยายฐานการผลิตเดิม (Retention and Expansion Program) (4) มาตรการส่งเสริมการย้ายฐานธุรกิจแบบครบวงจร (Relocation Program) (5) มาตรการกระตุ้นการลงทุนในระยะฟื้นฟูเศรษฐกิจ (6) มาตรการยกระดับอุตสาหกรรมไปสู่ Smart และ Sustainability (7) มาตรการส่งเสริมการลงทุน SMEs (8) มาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เป้าหมาย และ (9) มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม

โดยขยายหมวดอุตสาหกรรมใหม่ในมาตรการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็น 10 หมวดอุตสาหกรรม⁵ ได้แก่ (1) เกษตร อาหาร และเทคโนโลยีชีวภาพ (2) การแพทย์ (3) เครื่องจักรและยานยนต์ (4) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (5) โลหะและวัสดุ (6) เคมีและปิโตรเคมี (7) สาธารณูปโภค (8) ดิจิทัล (9) สร้างสรรค์ และ (10) บริการที่มีมูลค่าสูง

ทั้งนี้ ทาง BOI ได้กำหนดอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นจะดำเนินการในระยะสั้น ได้แก่ (1) BCG - อุตสาหกรรมกลุ่ม BCG โดยเฉพาะเกษตร อาหาร การแพทย์ และพลังงานสะอาด (2) EV - อุตสาหกรรมยานยนต์ โดยเฉพาะยานยนต์ไฟฟ้า (3) Smart Electronic - อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะต้นน้ำและอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (4) Digital - อุตสาหกรรมดิจิทัล และ (5) Creative - อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ โดยนอกเหนือจากการให้สิทธิประโยชน์ BOI จะมีการผลักดันให้อุตสาหกรรมทั้ง 5 ด้าน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นอีกด้วย

นอกจากนี้ BOI จะมุ่งขับเคลื่อน 5 วาระสำคัญเพื่อเปลี่ยนผ่านประเทศไทยให้ก้าวสู่การเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมชั้นนำระดับโลก ที่มุ่งตอบโจทย์กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ได้แก่ (1) การเปลี่ยนผ่านสู่อุตสาหกรรมสีเขียว (Green Transformation) (2) การพัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี (Technology Development) (3) การพัฒนาและดึงดูดบุคลากรทักษะสูง (Talent Development & Attraction) (4) การส่งเสริมการลงทุนในรูปแบบคลัสเตอร์ (Cluster-based Investment) และ (5) การอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน (Ease of Investment)

3.3 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.)

สกพอ. ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย 4.0” เพื่อให้เป็นพื้นที่ชั้นนำและเมืองที่น่าอยู่ของเอเชีย ที่จะช่วยสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน โดยเน้นการพัฒนาใน 12 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (3) อุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (4) อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร (5) อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (6) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (7) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (8) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (9) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (10) อุตสาหกรรมดิจิทัล (11) อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ และ (12) อุตสาหกรรมการพัฒนาบุคลากรและการศึกษา โดยครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จึงนับว่า EEC จะเป็นการยกระดับการลงทุนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืน

⁵ 7 หมวดอุตสาหกรรมเดิม (ใช้มาตั้งแต่ปี 2536) ในมาตรการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ได้แก่ (1) เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร (2) แร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน (3) อุตสาหกรรมเบา (4) ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง (5) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (6) เคมีภัณฑ์ พลาสติก และกระดาษ และ (7) บริการและสาธารณูปโภค

ทั้งนี้ ปัจจุบันได้มีการดำเนิน 4 โครงการสำคัญเพื่อดึงดูดนักลงทุน ดังนี้ (1) โครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา และเมืองการบินภาคตะวันออก เพื่อยกระดับสนามบินอู่ตะเภาเป็น “สนามบินนานาชาติเชิงพาณิชย์หลัก แห่งที่ 3” เชื่อมสนามบินดอนเมืองและสุวรรณภูมิด้วยรถไฟความเร็วสูง ทำให้ทั้ง 3 สนามบินสามารถรองรับผู้โดยสารรวมกันได้มากถึง 200 ล้านคนต่อปี จึงมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศและอุตสาหกรรมการบิน รวมทั้งเพื่อเป็นการรองรับความต้องการการเดินทางทางอากาศในอนาคต (2) โครงการพัฒนาท่าเรือขนส่งสินค้าแหลมฉบัง ระยะที่ 3 เป็นการเพิ่มขีดความสามารถของท่าเรือเพื่อรองรับความต้องการขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นในอนาคต รวมถึงการพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง (Single Rail Transfer Operator: SRTO) และปรับปรุงโครงข่ายและระบบการขนส่งต่อเนื่องที่จำเป็นในเขตพื้นที่ท่าเรือแหลมฉบังที่จะเชื่อมต่อกับภายนอกให้เพียงพอและพร้อมที่จะรองรับการขยายตัวของปริมาณเรือและสินค้าประเภทต่าง ๆ (3) โครงการพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ 3 เพื่อรองรับการขนถ่ายก๊าซธรรมชาติและวัตถุดิบเหลวสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และ (4) โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน (ดอนเมือง-สุวรรณภูมิ-อู่ตะเภา) ซึ่งทำให้การเดินทางและขนส่งระหว่างจังหวัดในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกรวมถึงจังหวัดหรือภูมิภาคอื่น ๆ มีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถลดระยะเวลาและต้นทุนในการเดินทาง

3.4 การดำเนินการของกระทรวงพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินแนวทางในการขับเคลื่อนพาณิชย์ยุคใหม่ ซึ่งจะเป็นทั้งปัจจัยหลักและปัจจัยสนับสนุนในการส่งเสริมการลงทุน โดยประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ (1) การเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการธุรกิจ นักวิจัย และผู้บริหาร เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา การตัดสินใจลงทุน และการตัดสินใจทางธุรกิจ (2) การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน ผ่านการพัฒนากระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ให้ทันสมัย โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ การสร้างความร่วมมือกับประเทศคู่ค้าและคู่ลงทุน และ (3) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้าและการลงทุนในภูมิภาคและตลาดโลก ผ่านการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและระดับโลก การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดใหม่ ๆ และการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสินค้าและบริการของไทยอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน อีกทั้งหน่วยงานภายใต้กระทรวงมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ – การเร่งเจรจาจัดทำ FTA กับสหภาพยุโรป สมาคมการค้าเสรียุโรป (European Free Trade Association: EFTA) และเกาหลีใต้ รวมถึงการเดินหน้าเปิดเจรจา FTA กับตลาดใหม่ ๆ โดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งไม่เพียงเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทย รวมถึงเกษตรกร และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs) แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ที่ต้องการขยาย/ย้ายฐานการผลิตเข้ามาสู่ภูมิภาคอาเซียน เพื่อผลิตและส่งออกต่อไป โดยเฉพาะการส่งออกไปยังตลาดศักยภาพสูงอย่างสหภาพยุโรป

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า – การเตรียมเปิดเสรีธุรกิจบริการในบัญชีแนบท้าย 3 (21) พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 รวม 10 ธุรกิจ ซึ่งจะมีผลทำให้ธุรกิจต่างด้าวที่จะเข้ามาลงทุนในไทยในธุรกิจบริการดังกล่าวไม่ต้องขออนุญาตดำเนินธุรกิจภายใต้ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 อันจะเป็นการลดความซับซ้อนในการกำกับของหน่วยงานภาครัฐ และเป็นการลดขั้นตอนในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจของ

คนต่างด้าวในประเทศไทย ทั้งนี้ ธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจบริการที่คนไทยสามารถแข่งขันได้ รวมถึงเป็นธุรกิจบริการที่อยู่ในเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ หรือเป็นธุรกิจที่ไทยต้องการดึงดูดการลงทุน โดยการปลดออกจากบัญชีแนบท้าย 3 จะช่วยสร้างบรรยากาศการลงทุน และทำให้น่าลงทุนมากยิ่งขึ้น

กรมทรัพย์สินทางปัญญา – การทำงานเชิงรุกทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการจดทะเบียนโดยกำหนดกรอบระยะเวลา พิจารณาคำขอให้ชัดเจน เพื่อเร่งปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา การยกระดับงานบริการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันให้ผู้ประกอบการและสร้างแต้มต่อให้พร้อมแข่งขันในเวทีโลก และการวางแนวทางในการป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า – การศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งรวมถึงการดึงดูดการลงทุน และการสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในฐานะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม ซึ่งคณะกรรมการฯ รับผิดชอบการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศให้เป็นระบบและมีเอกภาพ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ท่าทีในการเจรจา ด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การพัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน แนวทางในการจัดตั้งเขตการค้าเสรี และเป็นศูนย์กลางประสานนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศกับคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหรือการค้าระหว่างประเทศ

4. ทิศทางการลงทุนในไทย

4.1 สถิติการส่งเสริมการลงทุนในปี 2566

ปี 2566 มีโครงการยื่นขอรับการส่งเสริมจำนวน 2,307 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และมีมูลค่าเงินลงทุนสูงที่สุดในรอบ 5 ปี ที่ 848,318 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 43 สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเงินลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 342,149 ล้านบาท ยานยนต์และชิ้นส่วน 82,282 ล้านบาท เกษตรและอาหาร 74,416 ล้านบาท ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ 45,951 ล้านบาท และเทคโนโลยีชีวภาพ 31,814 ล้านบาท โดยการลงทุนในกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวอย่างมาก จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 62 และมูลค่าลงทุนเพิ่มขึ้น 3.5 เท่าจากปีก่อนหน้า เนื่องจากมีการลงทุนขนาดใหญ่ในกิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ การทดสอบแผ่นเวเฟอร์และแผงวงจรไฟฟ้า รวมทั้งกิจการผลิตแผ่นวงจรพิมพ์กว่า 20 โครงการใหญ่ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานในการต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมอื่น ๆ อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้า โทรคมนาคม อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ ดิจิทัล และระบบอัตโนมัติ สำหรับการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ มีการลงทุนจากบริษัทค่ายรถยนต์รายใหญ่ของจีน อาทิ ฉางอัน ไอ้ออน และโฟตอ

ในส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีโครงการยื่นขอรับการส่งเสริมจำนวน 1,394 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 38 มูลค่าเงินลงทุนรวม 663,239 ล้านบาท (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.2 ของมูลค่าเงินลงทุนรวมทั้งหมด) เพิ่มขึ้นร้อยละ 72 โดยประเทศที่มีมูลค่าการขอรับการส่งเสริมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จีน 159,387 ล้านบาท สิงคโปร์ 123,385 ล้านบาท และสหรัฐฯ 83,954 ล้านบาท สำหรับญี่ปุ่น มีมูลค่า 79,151 ล้านบาท สูงเป็นอันดับ 4 แต่มีอัตราขยายตัวสูงถึงร้อยละ 60 จากปีก่อนหน้า

นอกจากนี้ การขอรับส่งเสริมตามมาตรการยกระดับอุตสาหกรรม (Smart and Sustainable Industry) มีจำนวน 437 โครงการ เงินลงทุนรวม 29,379 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนด้านการประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานทดแทน รองลงมา คือ ด้านการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและการนำระบบอัตโนมัติมาใช้ในสายการผลิต ขณะที่ค่าขอรับส่งเสริมการลงทุนของ SMEs มีจำนวน 943 โครงการ เงินลงทุน 36,010 ล้านบาท

สำหรับการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน ปี 2566 มีจำนวน 2,383 โครงการ เงินลงทุนรวม 750,129 ล้านบาท โดยคาดว่าไทยจะได้ประโยชน์จากโครงการลงทุน อาทิ มูลค่าส่งออกของประเทศเพิ่มขึ้นประมาณ 2.44 ล้านล้านบาทต่อปี มีการใช้วัตถุดิบในประเทศประมาณ 1.67 ล้านล้านบาทต่อปี และเกิดการจ้างงานคนไทยประมาณ 139,000 ตำแหน่ง ในส่วนการออกบัตรส่งเสริม (เป็นขั้นตอนที่ใกล้เคียงการลงทุนจริงมากที่สุด) มีการออกบัตรส่งเสริมจำนวน 1,825 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 22 เงินลงทุนรวม 490,786 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6

4.2 โครงการลงทุนที่สำคัญ

แนวโน้มการลงทุนในประเทศไทยมีทิศทางที่ดี โดยการลงทุนจากต่างประเทศยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งการขอรับการส่งเสริมการลงทุน และการออกบัตรส่งเสริม สะท้อนถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและห่วงโซ่อุปทานที่แข็งแกร่ง รวมทั้งศักยภาพการเติบโตระยะยาวของไทย โดยเฉพาะกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้ามาลงทุนในไทยอย่างต่อเนื่อง อาทิ ซัมซุง เคียวเซร่า เอวีเอ็กซ์ แม็กซิม อินทริเกรตเต็ดโปรดักส์ โตชิบา เซมิคอนดักเตอร์ โซนี่ เทคโนโลยี และกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าที่เลือกประเทศไทยเป็นฐานการผลิตสำคัญในอาเซียน โดยมีโครงการลงทุนที่สำคัญในอุตสาหกรรมเป้าหมายหรืออุตสาหกรรมที่มุ่งเน้น⁶ ดังนี้

โครงการผลิตรถยนต์ไฟฟ้า – ปัจจุบันมีผู้ผลิตรถยนต์ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ในการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าแบตเตอรี่ (BEV) รวม 16 ราย เงินลงทุนรวมกันกว่า 39,500 ล้านบาท กำลังการผลิตรวมทั้งหมด 359,000 คันต่อปี

โครงการผลิตแบตเตอรี่ - ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการผลิตแบตเตอรี่จำนวน 38 โครงการ เงินลงทุนรวม 23,600 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นแบตเตอรี่สำหรับรถยนต์ไฟฟ้า 23 โครงการ เงินลงทุน 11,700 ล้านบาท และแบตเตอรี่ความจุสูงสำหรับอุตสาหกรรมต่าง ๆ 15 โครงการ เงินลงทุน 11,900 ล้านบาท

โครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานคลาวด์ - บริษัท อะเมซอน เว็บ เซอร์วิสเซส (ประเทศไทย) จำกัด มูลค่าลงทุนประมาณ 190,000 ล้านบาท (5,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

โครงการดาต้าเซ็นเตอร์ – ได้แก่ (1) บริษัท CtrlS Datacenter (สัญชาติอินเดีย) มูลค่าลงทุน 15,000 ล้านบาท ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ ภายในพื้นที่เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (EECd) จังหวัดชลบุรี (2) บริษัท เน็กซ์ ดีซี จำกัด (สัญชาติออสเตรเลีย) มูลค่าลงทุน 13,759 ล้านบาท และ (3) บริษัท ทู อินเทอร์เน็ตดาต้า เซ็นเตอร์ จำกัด มูลค่าลงทุน 3,586 ล้านบาท ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

โครงการศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบอัจฉริยะ - บริษัท โอเมก้า โลจิสติกส์ แคมปัส จำกัด ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่าง บมจ.พวกษา โฮลดิ้ง (PSH) กับบริษัทชั้นนำด้านอสังหาริมทรัพย์และโลจิสติกส์จากสิงคโปร์และไต้หวัน มูลค่าลงทุน 8,675 ล้านบาท โดยจะใช้ระบบบริหารคลังสินค้าและเทคโนโลยีดิจิทัลขั้นสูงในการกระจายสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ อาทิ อิเล็กทรอนิกส์ เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ และสินค้าอุปโภคบริโภค

⁶ โครงการลงทุนที่สำคัญในอุตสาหกรรมเป้าหมายหรืออุตสาหกรรมที่มุ่งเน้น รวมถึงโครงการลงทุนโดยบริษัทสัญชาติไทย และบริษัทร่วมทุนระหว่างบริษัทต่างชาติและบริษัทของคนไทย

โครงการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ (BioFuel) จากน้ำมันพืชใช้แล้ว - บริษัท บีเอสจีเอฟ จำกัด ในกลุ่ม บมจ.บางจาก คอร์ปอเรชั่น (BCP) มูลค่าลงทุน 10,000 ล้านบาท โดยนำเศษวัสดุและของเสียจากผลผลิตทางการเกษตร และน้ำมันพืชใช้แล้ว มาเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเป็นเชื้อเพลิงชีวภาพ เช่น น้ำมันอากาศยานยั่งยืน (Sustainable Aviation Fuel: SAF) น้ำมันดีเซลยั่งยืน (Green Diesel) และก๊าซหุงต้มยั่งยืน (Green LPG)

โครงการผลิตลวดเหล็กสำหรับอุตสาหกรรม - บริษัท ซิง ต่า สตีล คอร์ป (ไทยแลนด์) จำกัด มูลค่าลงทุน 6,661 ล้านบาท ตั้งอยู่ในสวนอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดชลบุรี

โครงการผลิตไฟฟ้าจากขยะด้วยเครื่องกังหันไอน้ำ - บริษัท ซีแอนด์จี เอ็นไวรอนเมนทอล โปรเทคชั่น (ประเทศไทย) จำกัด มูลค่าลงทุน 4,892 ล้านบาท มีกำลังการผลิต 35 เมกะวัตต์ ตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยหนองแขม กรุงเทพฯ

โครงการผลิตไฟฟ้าจากขยะด้วยเครื่องกังหันไอน้ำ - บริษัท นิวสกาย เอ็นเนอร์จี (แบงค็อก) จำกัด มูลค่าลงทุน 4,892 ล้านบาท มีกำลังการผลิต 35 เมกะวัตต์ ตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยอ่อนนุช กรุงเทพฯ

โครงการผลิตไอน้ำ - บริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน) มูลค่าลงทุน 4,238 ล้านบาท ในจังหวัดสระบุรี โดยจะผลิตไอน้ำโดยใช้เชื้อเพลิงจากขยะ (RDF) ส่งขายให้กับโรงผลิตไฟฟ้าและโรงผลิตปูนซีเมนต์

โครงการสร้างแหล่งท่องเที่ยว - บริษัท สัจฉิ โฮลดิ้ง (ประเทศไทย) จำกัด มูลค่าลงทุน 9,540 ล้านบาท จังหวัดชลบุรี

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ภาพรวมการลงทุน

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศนับเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจไทยในการเพิ่มมูลค่าการส่งออก การจ้างงาน และการใช้วัตถุดิบในประเทศ รวมถึงการขยายห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสำคัญ ตลอดจนเกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและทักษะความรู้ใหม่มาสู่ประเทศไทย โดยในปี 2565 ไทยมีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ 10.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 5 ของภูมิภาคอาเซียน รองจากสิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม และมาเลเซีย ตามลำดับ โดยมูลค่าการลงทุนหดตัวร้อยละ 31.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่มูลค่าการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนขยายตัวร้อยละ 4.6

สิงคโปร์ – ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) สหรัฐฯ (2) ญี่ปุ่น (3) สหราชอาณาจักร (4) ฮองกง และ (5) จีน สำหรับประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) การเงินและการประกันภัย (2) ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก (3) อุตสาหกรรมการผลิต (4) ธุรกิจการขนส่งและการเก็บสินค้าคงคลัง และ (5) ธุรกิจในการให้บริการในด้านการบริหารและสนับสนุน รวมถึงการให้บริการระดับมืออาชีพ ซึ่งสิงคโปร์เป็นประเทศที่ได้รับเม็ดเงินลงทุนมากที่สุดในภูมิภาค คิดเป็นสัดส่วนราว 2 ใน 3 ของเม็ดเงินลงทุนทั้งหมดในภูมิภาค โดยมีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ การมีระบบนิเวศที่เอื้อต่อการลงทุนในอุตสาหกรรมยุคใหม่ ทั้งอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง (เซมิคอนดักเตอร์) รวมถึงการเป็นศูนย์กลางทางการเงินระดับโลก มีประเทศคู่ FTA ทั่วโลกมากที่สุดในอาเซียน (จำนวน 65 ประเทศ) แรงงานมีทักษะสูงและใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก รัฐบาลมีนโยบาย กฎระเบียบ และมาตรการที่เอื้อต่อการลงทุน อาทิ การอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ การสนับสนุน

อุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยเฉพาะในด้าน AI การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เข้มงวด มีโครงสร้างพื้นฐานชั้นนำระดับโลก โดยเฉพาะท่าเรือสิงคโปร์ที่ถูกจัดอยู่ในอันดับ 2 ของท่าเรือที่มีการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์มากที่สุดในโลกที่ 37.3 ล้าน TEUs ต่อปี (รองจากท่าเรือเซี่ยงไฮ้ของจีนที่ 47.3 ล้าน TEUs) และมีจุดเด่นด้านตำแหน่งที่ตั้งบริเวณช่องแคบมะละกา ทำให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ จำนวนแรงงานน้อยและค่าจ้างสูง รวมถึงการมีพื้นที่จำกัดและราคาที่ดินสูง

อินโดนีเซีย – ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) สิงคโปร์ (2) จีน (3) ฮองกง (4) ญี่ปุ่น และ (5) มาเลเซีย สำหรับประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมโลหะ (2) อุตสาหกรรมเหมืองแร่ (3) ธุรกิจเคมีภัณฑ์และยา (4) ธุรกิจการขนส่ง การเก็บสินค้าคงคลัง และการสื่อสารโทรคมนาคม และ (5) การให้บริการไฟฟ้า ก๊าซ และน้ำประปา โดยมีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ จำนวนประชากรที่มากที่สุดในภูมิภาคอาเซียน ทำให้อินโดนีเซียมีจุดเด่นด้านจำนวนแรงงานและการเป็นตลาดขนาดใหญ่ มีทรัพยากรเหมืองแร่ที่มีความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่กำลังเติบโตสูงอย่างแบตเตอรี่สำหรับรถยนต์ไฟฟ้าและส่วนประกอบผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ นิกเกิล ดีบุก และทองแดง รัฐบาลมีนโยบาย กฎระเบียบ และมาตรการที่เอื้อต่อการลงทุน อาทิ การอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ และการสนับสนุนด้านพลังงานสะอาดที่จะช่วยดึงดูดนักลงทุนคุณภาพสูง ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ โครงสร้างการส่งออกที่การส่งออกกระจุกตัวในตลาดจีน รวมถึงการส่งออกสินค้าวัตถุดิบเป็นหลัก แม้มีตลาดแรงงานขนาดใหญ่ แต่ผลิตภาพแรงงานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน ประสิทธิภาพของระบบราชการและการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการมีภูมิประเทศในลักษณะหมู่เกาะ ทำให้มีความท้าทายด้านโลจิสติกส์ โดยเฉพาะการเชื่อมต่อในการขนส่ง

เวียดนาม – ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) สิงคโปร์ (2) เกาหลีใต้ และ (3) ญี่ปุ่น สำหรับประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมการผลิตและแปรรูป (2) ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และ (3) การผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า โดยมีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ เศรษฐกิจที่เติบโตต่อเนื่องระดับสูงในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ที่ร้อยละ 7.5 (CAGR) มีประเทศคู่ FTA มากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ในอาเซียน (จำนวน 54 ประเทศ) การมีเสถียรภาพทางการเมือง ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน ทรัพยากรที่หลากหลาย และมีศักยภาพ การให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันเวียดนามมี 3 ท่าเรือหลักเพื่อรองรับเรือบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ตามแนวชายฝั่งตะวันออกของประเทศจากภาคเหนือไปจนถึงภาคใต้ ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ ประสิทธิภาพแรงงานที่ยังคงต่ำ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความต้องงานแรงงานในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง ระบบราชการและกฎหมายยังมีความซับซ้อน และโครงสร้างพื้นฐานยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาอีกหลายส่วน ทั้งโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่ไม่ครอบคลุมในบางพื้นที่ การให้บริการทางด้านสาธารณสุขไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะระบบไฟฟ้าและพลังงาน

มาเลเซีย – ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) สหรัฐฯ (2) สิงคโปร์ (3) ญี่ปุ่น (4) ฮองกง และ (5) จีน สำหรับประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ภาคการผลิต (2) ภาคการบริการ (3) ภาคการทำเหมืองแร่ (4) ภาคการก่อสร้าง และ (5) ภาคการเกษตร โดยมีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ แรงงานมีทักษะสูงโดยเฉพาะทักษะดิจิทัล และสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอย่างปิโตรเลียม และแร่โลหะที่สำคัญ ได้แก่ ดีบุก บอไซด์ (อะลูมิเนียม) ทองแดง และเหล็ก รัฐบาลมีนโยบาย

กฎระเบียบ และมาตรการที่เอื้อต่อการลงทุน อาทิ การส่งเสริมนโยบายการลงทุนที่เปิดเสรีและโปร่งใส มีหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับเทศบาลหลายแห่ง รวมถึงหน่วยงานพัฒนาการลงทุนของมาเลเซีย (MIDA) การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การริเริ่มโครงการวิซ่าพรีเมียมเพื่อดึงดูดนักลงทุนที่มีเงินเข้ามาพำนักระยะยาวในมาเลเซีย และการสนับสนุนด้านพลังงานสะอาด ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ การขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ อีกทั้งมีการพึ่งพาแรงงานต่างชาติสูง มีการจำกัดสัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในหลายภาคธุรกิจ และค่าบริการในด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่สูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค

ไทย - ประเทศที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) สิงคโปร์ (2) ญี่ปุ่น (3) สหรัฐฯ (4) จีน และ (5)ฮ่องกง สำหรับประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) การเงินและการประกันภัย (2) การผลิตคอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ทางทัศนศาสตร์ (3) ภาคอสังหาริมทรัพย์ (4) การผลิตอาหาร และ (5) การขายส่งและการขายปลีก โดยมีปัจจัยสนับสนุนต่อการลงทุน ได้แก่ การมีระบบนิเวศที่เอื้อต่อการลงทุน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งด้านห่วงโซ่อุปทานและโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุมตั้งแต่ระบบการขนส่ง ระบบโทรคมนาคม ไปจนถึงการให้บริการด้านสาธารณูปโภค ซึ่งรวมถึงพลังงานสะอาด โดยปัจจุบันไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตรถยนต์ของภูมิภาค และเป็นประเทศผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ และรัฐบาลไทยได้พยายามผลักดันให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางนโยบายที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึง พ.ร.บ. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจะรองรับการลงทุนสีเขียว ขณะที่ปัจจัยท้าทายต่อการลงทุน ได้แก่ ไทยมีประเทศคู่ FTA จำนวนไม่มากนัก (จำนวน 19 ประเทศ รวมถึงศรีลังกา ที่ลงนามเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา และคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในปี 2567) เมื่อเปรียบเทียบกับสิงคโปร์และเวียดนาม การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ซึ่งส่งผลต่อจำนวนแรงงานในอนาคต

การส่งเสริมการลงทุนในไทย

รัฐบาล มีนโยบายในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศ ดังนี้ (1) การปรับปรุงกระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนผ่านการดำเนินงานของ BOI และ สกพอ. (2) การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า (3) การพัฒนาต่อยอดเขตเศรษฐกิจพิเศษและระเบียงเศรษฐกิจทั้ง 4 ภาค (4) การจัดทำ Matching Fund ซึ่งเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐบาลและเอกชน และการสนับสนุนตลาดทุน และ (5) การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งของประเทศทั้งทางถนน ทางน้ำ ทางราง และทางอากาศ โดยเฉพาะการลงทุนระบบราง ซึ่งได้ตั้งเป้าหมายลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศที่ร้อยละ 9.5 ของ GDP เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงการสานต่อโครงการแลนด์บริดจ์

BOI ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนใหม่ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยไปสู่เศรษฐกิจใหม่ที่เพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศในระยะยาว โดยกำหนดอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นจะดำเนินการในระยะสั้น ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมกลุ่ม BCG (2) อุตสาหกรรมยานยนต์ โดยเฉพาะยานยนต์ไฟฟ้า (3) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะต้นน้ำและอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (4) อุตสาหกรรมดิจิทัล และ (5) อุตสาหกรรมสร้างสรรค์

สกพอ. ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อน EEC โดยเน้นการพัฒนาใน 12 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (3) อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ

(4) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (5) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (6) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (7) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (8) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (9) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (10) อุตสาหกรรมดิจิทัล (11) อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ และ (12) อุตสาหกรรมการพัฒนาบุคลากรและการศึกษา

กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินแนวทางในการขับเคลื่อนพาณิชย์ยุคใหม่ โดยประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ (1) การเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการธุรกิจ นักวิจัย และผู้บริหาร (2) การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน (3) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐาน อีกทั้งหน่วยงานภายใต้กระทรวงมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้ **กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ** – การเร่งเจรจาจัดทำ FTA ซึ่งไม่เพียงเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทย แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ที่ต้องการขยาย/ย้ายฐานการผลิตเข้ามาสู่ภูมิภาคอาเซียน เพื่อผลิตและส่งออกต่อไป โดยเฉพาะการส่งออกไปยังตลาดศักยภาพสูงอย่างสหภาพยุโรป **กรมพัฒนาธุรกิจการค้า** – การเตรียมเปิดเสรีธุรกิจบริการในบัญชีแนบท้าย 3 (21) พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 รวม 10 ธุรกิจ ซึ่งจะมีผลทำให้ธุรกิจต่างด้าวที่จะเข้ามาลงทุนในไทยในธุรกิจบริการดังกล่าวไม่ต้องขออนุญาตดำเนินธุรกิจภายใต้ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 อันจะเป็นการลดความซับซ้อนในการกำกับของหน่วยงานภาครัฐ และเป็นการลดขั้นตอนในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศไทย ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศการลงทุนมากยิ่งขึ้น **กรมทรัพย์สินทางปัญญา** – การทำงานเชิงรุกทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการจดทะเบียน การยกระดับงานบริการต่าง ๆ และการวางแนวทางในการป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน **สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า** – การศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งรวมถึงการดึงดูดการลงทุน และการสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในฐานะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

ทิศทางการลงทุนในไทย

ปี 2566 มีโครงการยื่นขอรับการส่งเสริมจำนวน 2,307 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และมีมูลค่าเงินลงทุนสูงที่สุดในรอบ 5 ปี ที่ 848,318 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 43 สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเงินลงทุนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 342,149 ล้านบาท ยานยนต์และชิ้นส่วน 82,282 ล้านบาท เกษตรและอาหาร 74,416 ล้านบาท ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ 45,951 ล้านบาท และเทคโนโลยีชีวภาพ 31,814 ล้านบาท โดยการลงทุนในกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวอย่างมาก จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 62 และมูลค่าลงทุนเพิ่มขึ้น 3.5 เท่าจากปีก่อนหน้า

ในส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีโครงการยื่นขอรับการส่งเสริมจำนวน 1,394 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 38 มูลค่าเงินลงทุนรวม 663,239 ล้านบาท (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.2 ของมูลค่าเงินลงทุนรวมทั้งหมด) เพิ่มขึ้นร้อยละ 72

สำหรับการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน ปี 2566 มีจำนวน 2,383 โครงการ เงินลงทุนรวม 750,129 ล้านบาท โดยคาดว่าไทยจะได้ประโยชน์จากโครงการลงทุน อาทิ มูลค่าส่งออกของประเทศเพิ่มขึ้นประมาณ 2.44 ล้านล้านบาทต่อปี มีการใช้วัตถุดิบในประเทศประมาณ 1.67 ล้านล้านบาทต่อปี และเกิดการจ้างงานคนไทยประมาณ

139,000 ตำแหน่ง ในส่วนการออกบัตรส่งเสริม มีการออกบัตรส่งเสริมจำนวน 1,825 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 22 เงินลงทุนรวม 490,786 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6

ทั้งนี้ แนวโน้มการลงทุนในประเทศไทยมีทิศทางที่ดี โดยการลงทุนจากต่างประเทศยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและห่วงโซ่อุปทานที่แข็งแกร่ง รวมทั้งศักยภาพการเติบโตระยะยาวของไทย โดยมีโครงการลงทุนที่สำคัญ อาทิ การผลิตรถยนต์ไฟฟ้า โดยปัจจุบันมีผู้ผลิตรถยนต์ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ในการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าแบตเตอรี่ (BEV) รวม 16 ราย เงินลงทุนรวมกันกว่า 39,500 ล้านบาท กำลังการผลิตรวมทั้งหมด 359,000 คันต่อปี การผลิตแบตเตอรี่ มีผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการผลิตแบตเตอรี่จำนวน 38 โครงการ มูลค่าลงทุนรวม 23,600 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นแบตเตอรี่สำหรับรถยนต์ไฟฟ้า 23 โครงการ มูลค่าลงทุน 11,700 ล้านบาท และแบตเตอรี่ความจุสูงสำหรับอุตสาหกรรมต่าง ๆ 15 โครงการ มูลค่าลงทุน 11,900 ล้านบาท และการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานคลาวด์และดาต้าเซ็นเตอร์ อาทิ บริษัท อะเมซอน เว็บ เซอร์วิสেস (ประเทศไทย) จำกัด มูลค่าลงทุน 190,000 ล้านบาท บริษัท CtrlS Datacenter มูลค่าลงทุน 15,000 ล้านบาท และบริษัท เน็กซ์ ดีซี จำกัด มูลค่าลงทุน 13,759 ล้านบาท

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาและตลาดเกิดใหม่ที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจโลก และการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีแบบเร่งตัว ประกอบกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ อันมีสาเหตุหลักมาจากประเด็นความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ยิ่งทำให้ประเทศในภูมิภาคอาเซียนรวมถึงตลาดเกิดใหม่ เป็นที่ดึงดูดของนักลงทุนข้ามชาติที่ต้องการขยาย/ย้ายฐานการผลิตออกจากพื้นที่พิพาท และความสะดวกในการส่งออกสินค้าเข้าสู่ตลาดศักยภาพและตลาดใหม่ที่มีการเติบโตสูง รัฐบาลในหลายประเทศได้เห็นแนวโน้มดังกล่าวและตระหนักว่าช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการดึงดูดการลงทุนเข้าสู่ประเทศ จึงเร่งออกมาตรการเพื่อจูงใจนักลงทุนข้ามชาติในรูปแบบต่าง ๆ เข้าสู่ประเทศของตน ทั้งนี้ การลงทุนจากต่างประเทศส่งผลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งรวมไปถึงการขยายการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงเข้ากับห่วงโซ่อุปทานโลก จึงมีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการลงทุนในไทย ดังนี้

(1) การส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเชิงรุก โดยการเร่งดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ จากกลุ่มนักลงทุนข้ามชาติที่มีศักยภาพ รวมถึงการสร้างการรับรู้เชิงบวกในการลงทุนในประเทศไทยทั้งในการเป็นพื้นที่ที่ห่างไกลจากข้อพิพาท ซึ่งมีความเสี่ยงในการทำธุรกิจต่ำ และความพร้อมในการรองรับการลงทุนทั้งทางด้านแรงงาน ห่วงโซ่อุปทาน โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบนิเวศทางธุรกิจให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับที่ชัดเจนและเอื้อต่อการลงทุน เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุน

(2) การอำนวยความสะดวกและการแก้ไขอุปสรรคในการลงทุน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของภาครัฐและปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคของการประกอบธุรกิจ อาทิ การลดขั้นตอนและเวลาในการติดต่อกับทางราชการในขั้นตอนต่าง ๆ และการอำนวยความสะดวกในการทำงานของผู้เชี่ยวชาญและช่างเทคนิคชาวต่างชาติและผู้ติดตาม รวมถึงการออกวีซ่าระยะยาวให้แก่แรงงานต่างชาติ ตลอดจนจนถึงการยกระดับการดำเนินการต่าง ๆ

ที่มีส่วนสนับสนุนการดำเนินงานของภาคธุรกิจ อาทิ การให้บริการพิธีการทางด้านศุลกากร และการอนุมัติใบรับรองมาตรฐานสินค้า

(3) **การเร่งเจรจาจัดทำ FTA** โดยเฉพาะการจัดทำ FTA กับตลาดที่มีศักยภาพสูงอย่างสหภาพยุโรป รวมถึงการปรับปรุง FTA เดิม ซึ่งการมีประเทศคู่ FTA เพิ่มขึ้น ไม่เพียงเป็นแต้มต่อในการขยายตลาดส่งออกของไทย แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติที่ต้องการขยายฐานการผลิตมายังภูมิภาคอาเซียน เพื่อผลิตและส่งออกสินค้าไปประเทศต่าง ๆ อีกด้วย

(4) **การเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน** โดยในระยะสั้นและระยะกลาง ควรยกระดับแรงงานให้มีความรู้และทักษะขั้นสูง ดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศให้เข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศไทย และอำนวยความสะดวกในการนำเข้าแรงงานกึ่งฝีมือจากประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่ในระยะยาว ควรมีการร่วมมือกันระหว่างภาคการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนในการวางแผนและปรับหลักสูตรการศึกษาและการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทักษะด้านภาษาเพื่อรองรับการทำงานที่เชื่อมโยงกับโลกมากขึ้น

(5) **การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการลงทุน** โดยการส่งเสริมการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ดิจิทัล ซอฟต์แวร์ หุ่นยนต์ ระบบอัตโนมัติ เพื่อให้มั่นใจว่าไทยจะสามารถรองรับการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยียุคใหม่ในอนาคตระยะยาว รวมถึงการเร่งพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้มีความสามารถในการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเป้าหมายตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ทั้งในส่วนการวิจัยและพัฒนา การออกแบบ การผลิต และการประกอบ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง และอุตสาหกรรมดิจิทัล

(6) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** อาทิ ด้านโลจิสติกส์ โดยการพัฒนาระบบการขนส่งทั้งทางถนน ทางน้ำ ทางราง ทางอากาศ และระบบขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) รวมถึงการเร่งลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศให้ลดลงเทียบเท่าประเทศอื่น ๆ ในระดับสากล ด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล โดยการส่งเสริมการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมพื้นที่การใช้งานและปรับเพิ่มความเร็วเพื่อการใช้งานอย่างเต็มประสิทธิภาพสำหรับทั้งภาคธุรกิจและการศึกษา และด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะการบริหารจัดการอุปทานด้านพลังงานไฟฟ้าและน้ำประปาให้เพียงพอต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งรวมถึงการจัดหาพลังงานสะอาด

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถทางการแข่งขัน
 สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
 มีนาคม 2567

ข้อมูลประกอบเพิ่มเติม - การเปรียบเทียบข้อมูลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

ที่	ประเด็น	สิงคโปร์	อินโดนีเซีย	เวียดนาม	มาเลเซีย	ไทย
1	มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI Inflow) (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	141.2	22.0	17.9	16.9	10.0
2	ขนาดเศรษฐกิจ (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	466.8	1,319.1	408.8	406.3	495.3
3	จำนวนประชากร (ล้านคน)	5.6	275.5	98.2	33.9	71.7
4	รายได้ต่อหัว (ดอลลาร์สหรัฐ)	82,807.6	4,788.0	4,163.5	11,971.9	6,908.8
5	อันดับผู้ส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าสูงสุด [มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)]	16 [516]	27 [292]	23 [371]	25 [353]	28 [287]
6	อันดับผู้นำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าสูงสุด [มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)]	16 [476]	28 [237]	21 [359]	25 [294]	24 [303]
7	ค่าแรงขั้นต่ำต่อวัน (บาท)	ประมาณ 1,430	568	343	455	353
8	การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน	4	34	n.a.	27	30
9	การจัดอันดับด้านทรัพยากรมนุษย์	8	47	n.a.	33	45
10	การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล	3	45	n.a.	33	35
11	การจัดอันดับด้านนวัตกรรม	5	61	46	36	43
12	การจัดอันดับการรับรู้การทุจริต	5	115	83	57	108
13	การจัดอันดับด้านเสรีภาพทางเศรษฐกิจ	1	60	72	42	80

หมายเหตุ

- ลำดับที่ 1 - ข้อมูลมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI Inflow) ปี 2565 โดย UNCTAD
- ลำดับที่ 2 - 4 - ข้อมูลขนาดเศรษฐกิจ จำนวนประชากร และรายได้ต่อหัว ปี 2565 โดย World Bank
- ลำดับที่ 5 - 6 - ข้อมูลการจัดอันดับผู้ส่งออกและนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าสูงสุด 50 ประเทศแรกของโลก ปี 2565 โดย WTO
- ลำดับที่ 7 - สิงคโปร์เป็นประเทศเดียวที่ไม่ได้กำหนดค่าแรงขั้นต่ำต่อวัน
- ลำดับที่ 8 - 10 - การจัดอันดับด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน การจัดอันดับด้านทรัพยากรมนุษย์ และความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล จาก 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ปี 2566 โดย IMD
- ลำดับที่ 11 - การจัดอันดับด้านนวัตกรรม จาก 132 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ปี 2566 โดย WIPO
- ลำดับที่ 12 - การจัดอันดับด้านการรับรู้การทุจริต จาก 180 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ปี 2566 โดย Transparency International
- ลำดับที่ 13 - การจัดอันดับด้านเสรีภาพทางเศรษฐกิจ จาก 184 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก ปี 2566 โดย The Heritage Foundation

อ้างอิง

- 3 Plus News
- ARC Group
- ARMO
- ASEAN Briefing
- Assegaf Hamzah & Partners
- East Asia Forum
- Horizons
- Ideatax
- Indra & Santiago
- Info-communications Media Development Authority
- Infoquest
- International Institute for Management Development
- International Trade Administration
- Investing News
- Investment Monitor
- KPMG
- Lexology
- Lloyd's List Intelligence
- Malaysian Investment Development Authority (MIDA)
- Maritime and Port Authority of Singapore
- Masan Group
- Mining Technology
- Ministry of Planning and Investment
- Mondag
- PermitIndo
- PWC
- RYT9
- Singapore Economic Development BoardS&P Global
- THAIPUBLICA
- The Heritage Foundation
- The Singapore Department of Statistics (DOS)
- The World Bank
- The World Intellectual Property Organization (WIPO)
- The World Trade Organization
- Transparency International
- United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)
- U.S. Department of State
- Vietnam Briefing
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
- กรุงเทพธุรกิจ
- สุนาเศรษฐกิจ
- ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ประชาชาติธุรกิจ
- ผู้จัดการออนไลน์
- รัฐบาลไทย
- ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move)
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.)
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม
- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

ขอขอบคุณภาพประกอบจาก www.freepik.com

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
Trade Policy and Strategy Office

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศามารถทางการแข่งขัน
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
563 ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2507 5860